

Mr. J. Ruginius
19235 Deuverland Ave.
Detroit, Mich. 48219

Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

LITUANIE INDEPENDANTE

Montrealis • 1972. IV. 5. • Nr. 1291

7722 George Street, La Salle 690, Quebec, Canada • Tel. (514) 366-6220

LIETUVOS R. KATALIKAI PROTESTUOJA PRIEŠ OKUPANTĄ

Vakarų pasiekė svarbių dokumentų nuorašai. Tai okupuotos Lietuvos R. katalikų (jų prieš okupaciją Lietuvoje buvo virš 80%) skundas, adresuotas JT generaliniam sekretoriui Kurt Waldheim, ir memorandumas sovietų komunistų partijos pirmam sekretoriui L. Brežnev. Prie skundo ir memorandumo pridėta lapai su virš 17 000 parašų. Reikia stebėtis, kad, nežiūrint sovietinio okupanto policinių priemonių, Lietuvos žmonėms pavyko surinkti tokį impozantišką parašų skaičių. Tai tikras pasišventimas, kova prieš okupantą tęsiama vietoje!

Tuose dokumentuose iškeliami faktai:

1. Lietuvos kunigai kitišami į kalėjimus arba išstremiami į Sibirą už vaikų paruošimą pirmajai komunjai,

2. Katalikų vaikai priversti mokytis atelzmo sovietų mokyklose ir verčiami kalbėti ir rašyti prieš savo sąžinę,

3. Sovietų valdininkai kontroliuoja katalikų kunigų seminarias, kasmet leidžia priimti ne daugiau dešimties klierikų. Dėl to – didelis kunigų trūkumas,

4. Katalikai atleidžiami iš darbų ir negauna vietos kitur,

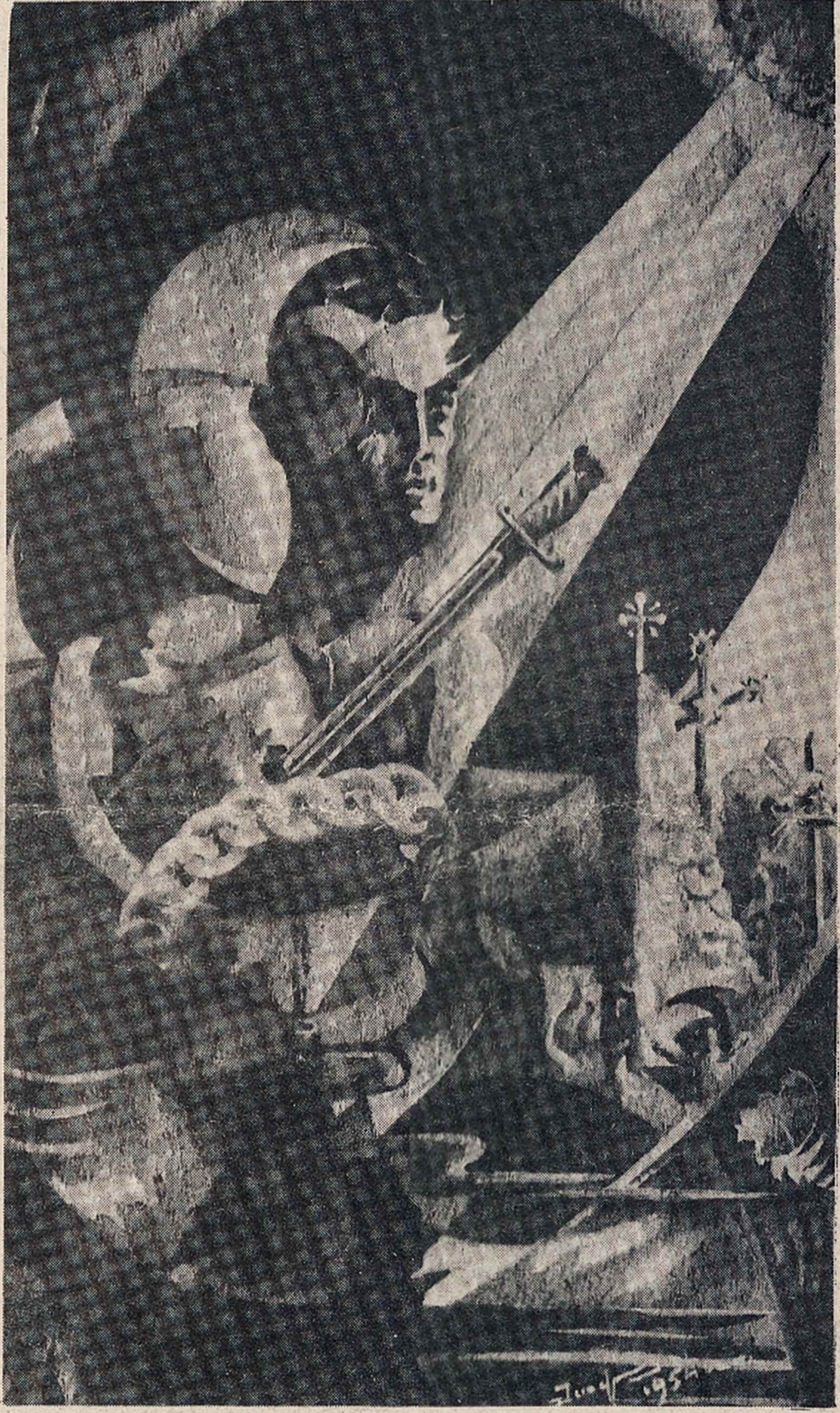
5. Sovietų valdžia neleidžia atstatyti sugriautas bažnyčias ir neduoda atremontuoti griuvančias net pačių gyventojų lėšomis,

6. Ankstyvesni R. katalikų skundai ir memorandumai sovietų valdžiai nerado jokio atgarsio teigiamą prasme. Atvirkščiai, persekiojimai buvo dar daugiau paaštrinti.

Sovietai okupavo Lietuvą 1940 metais, birželio 15 dieną.

Iki 1940 m., taigi, dar nepriklausomoj Lietuvoj, buvo 4 kunigų seminarijos, 37 vyrų vienuolynai ir 85 moterų, 49 kat. labdarybės institucijos, 32 dienraščiai; – visa tai minima skunduose.

Vatikano "Osservatore Romano" paskelbė tai jau kovo 28 d. be komentarų apie tą lietuvių protestą komunistiniame režime; – protestą dėl lietuvių katalikų persekiojimų. Dokumentas pristatytas 123 peticijų formoj, atspausdintų įvairiomis rašomomis mašinėlėmis, – rašo OR. Be to, priede esą dar pastebima, kad parašų skaičius yra tik maža dalelė tų, kurie norėjo dalyvauti toj akcijoje. Sąžinės laisvės nėra ir Bažnyčia yra persekiojimo objektas, – baigia laikraštis.

MIŠKŲ BROLIS

ŽINIOS IŠ TURKIJOS tas, kurie vistiek bus sugauti vienas po kito", – Kairieji teroristai Turgauti vienas po kito", – kijoje pagrobė 3 britų rarpareiškė Turkijos minis-daro specialistus: Gordon teris pirmininkas Nihat Banner, 35 m., John Law Erim.

(Kanados pilietis, gimęs Paskutinėmis žiniomis Kvebeke), 25 m. ir Char iš Turkijos, visi trys pales Turner, 45 m. Visi 3 grobtleji buvo teroristų pagrobtieji buvo civiliai nužudyti, kai policija ir tarnautojai Turkijos oro kariuomenės daliniai apapajėgų bazėje Unye. Jie buvo NATO technikai.

Turkijos vyriausybė atsisakė vesti bet kokias de-žuvo susidūrimo su ginkrybas su pagrobikais, ku- luotomis valdžios jėgo- rie būk tai reikalavo pamis.

leisti 3 nuteistus mirtim Taip skelbia oficialus teroristus. Turkijos valdžios komuni-

"Tai gatvės banditų pakatas. Nukelta į 2 psl. skutinės konvulsijos ak-

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

RAUPŲ EPIDEMIJA

Naujojoj Azijos nepriklausomoj bengalų valstybėj, Bengladeše, pradėjo siausti raupų (variola) epidemija. Ypatingai plinta į pietus nuo sostinės Daka, tačiau persimeta ir į kitas provincijas. Iki šiol jau užregistruota apie 300 mi-

rimų. Kovoti prieš epidemija labai sunku, nes nėra pakankamai specialių ligoninių ir atitinkamų priemonių. Trūksta gydytojų ir vaistų.

Šalis daug nukentėjo per trumpą, vos dviejų savaitių, bet labai nuostolingą laisvės karą.

Taip pat ir keliose Jugoslavijos provincijose pasirodė raupų epidemija. Jau užregistruota šimtai atsitikimų. Yra ir mirimų.

Liga, keliaudama toliau į pietus, pasirodė jau Sirijoje, Libane ir Irake. Pradedama skiepijimo akcija, bet ir čia pastebimas skiepių trūkumas.

Užalarmuota JT sveikatos organizacija, kuri turėtų greitai įsijungti į kovą prieš tą pavojingą raupų epidemiją.

Paskutinės minutės

Talpindami inž. Antano Rudžio, Lietuvių Radio Forumo, Čikagoje vedėjo, straipsnį "Šių dienų mūsų didysis politinis uždavinys", neberandam reikalinga dar daugiau pabrėžti išskeltos minties svarbą. Tai iš tiesų, ne tik reikalingas dalykas, bet ir būtinas. Nenorime tikėti, kad mūsų veiksniai, mūsų politinės organizacijos, mūsų kultūrininkai, visuomenininkai, studentai ir kiti bandys ignoruoti Antano Rudžio pasiūlytus žingsnius.

Tačiau, turint prieš akis ir kitus greit įvykstančius faktus, norėtusi A. R. mintis kiek papildyti.

Štai, neužilgo JAV prezidentas važiuos į Maskvą. Kas ten bus kalbama – mes nežinome, tačiau, aišku, mažiau ar daugiau bus liečiamas daugelio tautų likimas. Atrodo, kad ir mūsų, lietuvių, pabaltiečių likimas ten bus daugiau ar mažiau paliestas. Todėl nekreipti didelio dėmesio į Nixono kelionę Maskvon, būtų per daug jau naivu ir neatsakinga. Priešingai, mes turime būti labai vieningai pasiruošti, kad vėl nepasikartotų Jalta ar Teheranas. Todėl jau dabar, dabar paskutinėmis minutėmis, reikia sukrusti, ir sekant A. Rudžio pasiūlymais, rašyti atitinkamus laiškus JAV prezidentui, jo patarėjams, jo palydovams, kongresmanams ir kt. Tačiau būtume per daug optimistiški, jeigu manytume, kad vien mūsų, lietuvių, laiškų užtektų. Reikalas liečia ne vien lietuvius, bet ir visus pabaltiečius, gal kiek kitokia prasme – lenkus ir ukrainiečius. Tad A. Rudžio pasiūlymas reikalingas ne tik mūsų, bet ir latvių, estų, ukrainiečių ir kitų sovietinio imperializmo aukų paramos. Būtinai.

Trečia maždaug tokio pačio turinio laiškų kryptis turėtų būti Otava. Juk ir mūsų min. pirm. Trudeau rengiasi Maskvon. Gal jo vizitas ten ir nebus "pasauli sukrečiąs", bet ir jo mums palankus nusistatymas daug kuo padėtų Lietuvos klausime.

Bet ir čia, kaip ir visur, reikia ne vien tik mums, lietuviams, rašyti, o susitarti su savo likimo draugais. Tik tokiu atveju galime ko nors pozityvesnio pasiekti. Žinoma, šiuo klausimu lietuviškoji visuomenė turi teisę daugiau aktyvumo tikėtis iš lietuviškų veiksmų, lietuvių diplomatų.

Reikia čia veikti tuojau – šiandieną, nes šiandien – gal paskutinė minutė. JG

Pavasare jant:

Nuotrauka Vyt. Maželio

ŠIŲ DIENŲ MŪSŲ DIDYSIS

POLITINIS UŽDAVINYS

Daugiau kaip 30 metų, kai mes be savo visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo, daug laiko, jėgų ir lėšų skiriame politiniam gyvenimui, kurio svarbiausias tikslas siekti Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės. Šiame darbe mes ypatingai turime būti vieningi ir kiekvieno žmogaus veikla, iniciatyva, suma-

tvirtina, kad 85% Taivano salos vietinių gyventojų turi tik 3% parlamento atstovų. Beveik visas parlamentas yra sudarytas iš kiniečių, atvykusių po 1949 metų.

Taivaniečiai skelbė šūkį: "Taivas – taivaniečiams", arba: "Taivas ne parduodamas".

Buvo prašoma Nixon neremti Čiankaišek:

- Jordanijos karaliaus brolis suimtas ir kaltinamas hašišo kontrabanda, kuri vertinama virš 3 ml. dolerių.

- Šiaurės vietnamiečiai ir Vietkongas pradėjo didelę ofenzivą Vietname.

- Čilės vyriausybė užmezgė diplomatinis santykius su Afrikos valstybe Zaire (buv. belgų Kongo).

- Airių protestantų kun. Ian D. Paisley (kuris tapo kunigu užakino dėstymo būdu), rodo šiaurės Airijos klausimu nuoseklumą.

numas ir energija daug gali būti tie lietaus lašai, li prisidėti prie šio tikslo greitesnio įgyvendinimo. Taip daro kitos tautinės Kultūrinė bei visuomeninė grupės, taip turime daryti veikla mums padeda tauti- ir mes. Kur kartais dėl niai stiprėti, būti sąmoningais lietuviais, atliekant šiuo metu patį svarbiausią uždavinį.

Jei mūsų vadovaujančių veikėjų buvo mestas šūkis būti tautos ambasadoriais, Mūsų asmeninės pažintys, tūkiais mes ir turime būti. Mūsų asmeninės pažintys, ryta, bet dėl įvairių prie- draugai, įvairios šio krašto politinės, visuomeninės, to politinės, visuomeninės, šumai. Bet viena ir svar- profesinės bei mokslinės organizacijos, į kurias nos gyvenimą, darbus ir mes pavieniai išijungiam, daug gali prisidėti talki- ir lietuviųbei.

Nukelta į 3 psl.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyalte au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS – NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 192. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje – \$7.50, visur kitur – \$8.00. Rėmėjo prenumerata – \$12.00. Adreso pakeitimas 25 ¢. Atskiras numeris 25 ¢. Administratorius F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE 690, QUEBEC.

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

REDAKČINIS KOLEKTYVAS

Atkelta iš 1 psl.

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

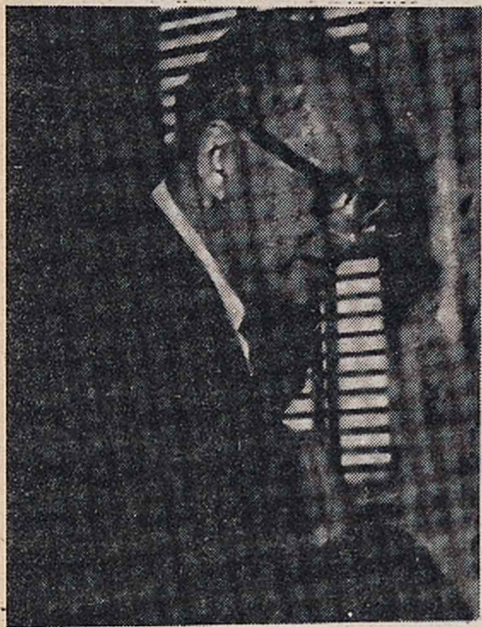
Turkijos vyriausybė pasiuntė užuojautos telegramas Kanados min. pirm. P. E. Trudeau ir Anglijos min. pirm. E. Heath, dėl jų piliečių žuvimo.

- Vatikano su komunistiniais kraštais susitarimui kliudo kard. Mindszenty, kard. Koenig ir neseniai paleistas iš sovietų koncentracijos sto-

vyklos ukrainiečių katalikų kard. Josyf Slipyj.

- Naujai gimusioje Bengladešo valstybėje vietiniai komunistai šiaušiasi prieš teisėtą valdžią.

- Virš 700 taivaniečių per Vėlykas demonstravo Vašingtone prie Lincolno paminklo, reikalaudami Taivane (Formozoje) apsisprendimo teisės. Jie

Antanas Rudis

Jau kuris metas, kai mes su didžiausiu susidomėjimu sekame Vakarų Vokietijos politinį gyvenimą, ypačingai po to, kai to krašto naujasis kancleris Willy Brandt pasuko savo politikos ratą į rytus, ieškodamas kelio ir susitarimo su Sovietų Sąjunga. Ir kai 1970 metais jis paruošė nepuolimo sutartis su Sovietų Sąjunga ir Lenkija, didelė dauguma pačių vokiečių pamatė, kad šis naujas ėjimas yra per pavojingas, kad iš viso to susitarimo vokiečiai išeis pralaimėtojai, o sovietai - rusai laimėtojai.

Šiomis dienomis Vakarų Vokietijos Žemleji rūmai (Bundestag) pradėjo debatus dėl šios sutarties ratifikavimo ir iš trijų numatyty debatų, vieną jau baigė. Kaip spauda praneša, po pirmųjų debatų Žemuose rūmuose Herbert Hupka, kuris yra socialdemokratų partijos atstovas, nesutikdamas su Willy Brandt vedama politika, pasitraukė iš socialdemokratų partijos ir pareiškė norą įstoti į opozicinę Krikščionių demokratų partiją. Taip pat įdomu, kad buvęs užsienių reikalų ministeris dr. Gerhard Schroeder, kuris yra Žemųjų rūmų (Bundestag) užsienių komisijos narys, beveik apie du metus šiuo reikalu tylėjęs, galiausiai prabilo ir pasisakė labai griežtai motyvuodamas, kad šios sutarties negalima ratifikuoti. Jis pabrėžė, kad šių sutarčių nepriėmimas daug daugiau pasitarnaus vokiečių interesams ir be jos jie bus geriau apsaugoti. Sekant

šiuos politinius įvykius dar dabar sunku pasakyti, kas išeis laimėtojai. Opozicijos pasisakymai yra stiprūs ir įtikinantys, nes jie ir toliau nori naudotis laisvės ir apsisprendimo teisėmis ir nenori būti suvaržyti jokiomis sutartimis.

Dabar viso pasaulio akys yra nukreiptos į Vakarų Vokietijos politinį gyvenimą ir laukia lemiamo mūšio, kuris parlamente turi įvykti gegužės 3 ir 4 dienomis.

Mes lietuviai, gyveną laisvajame pasaulyje, taip pat su dideliu susidomėjimu sekame šiuos įvykius. Šių sutarčių patvirtinimas, tai pripažinimas Europos valstybių sienų statuso, jų neliečiamybę, dabartinę teritorinį patvirtinimą, o su tuo žinoma, būtų pripažinta ir Lietuvos okupacija ir jos priklausymas Sovietų Sąjungai. Todėl ir mūsų pareiga rūpintis ir daryti viską, kas yra galima, kad ši sutartis nebūtų patvirtinta. Čia nėra kišimasis į Vokietijos vidaus reikalus, bet gelbėjimas okupuotų trijų Pabaltijo valstybių. Ir viena, ką mes šiuo metu galime ir turime daryti, tai siųsti laiškus ir telegramas Vokietijos pasiuntinybei bei konsulatams, o taip pat kreiptis tiesiogiai telegramomis į Vakarų Vokietijos parlamento narius, vadovaujantčius asmenis. Čia žemiau duodame sąrašą Bundestago Žemųjų rūmų atstovų vadų pavardes: 1. CDU-CSU Christian Democratic Union-Christian Social Union, Fraktionsvorsitzender: Dr. Barzel, Dr. h. c. Kurt Kiesinger, Franz Josef Strauss, Dr. Ludwig Erhard. 2. SPD-Social Democratic Party, Fraktionsvorsitzender: Herbert Wehner. 3. FDP-Free Democratic Party, Fraktionsvorsitzender: Wolfgang Mischnick.

Bundestago-Žemųjų rūmų komitetų pirmininkų pavardės:

1. Užsienio reikalų - Aus-

Į JAUNIMO KONGRESO RĖMĖJUS

Jaunimo kongreso tikslai ir uždaviniai - savaimė aiškūs: per lietuvišką darbą į lietuvišką gyvenimą. Kai lietuvių jaunimas dabar yra pajudėjęs viso pasaulio plotu, tai kartu sprendžiama ir lietuviškos mūsų ateities problema.

Jaunimo kongreso valdas jau yra taip pat išryškėjęs: paskaitomis, pranešimais, svarstybomis bus žvelgiama į rūpimus klausimus, kultūriniai renginiai atskleis kūrybinius polėkius, sudaromos sąlygos jaunimui susitikti, bendrauti, pasišmonėti, pasilinksinti. Birželio 24 atidaromos parodos, birželio 30 - liepos 4 įvyksta kongreso atidarymas Čikagoje, liepos 4-8 - studijų dienos Kento uni-

versitete, liepos 8-15 - ka! Kiekvienas pagal savo stovykla Romynvoje, Kanada išgales. Kurių nepasiekia doje, liepos 15-16 - kongresu uždaromas Toronte. Taip pat liepos 2 Čikagoje įvyksta laisvojo pasaulio lietuvių IV-ji tautinių šokių šventė.

Parengiamieji kongreso darbai dirbami visu atsidėjimu. Visur sudaryti Jaunimo metų komitetai. Jau išrinkti arba renkami kongreso atstovai. Visur pasirašoma jaunimo petičija Lietuvos laisvės reikalui.

Bet jaunimo kongreso surengimas reikalauja taip pat didelių išlaidų. Ne visi kraštai yra pajėgūs savo jaunimo atstovus atsiųsti, Todėl kreipiamės į visus JAV ir Kanados lietuvius: kiekvienas paremkime jaunimo kongresą savo au-

Komisijai:

Dr. Juozas Kazickas
530 Fifth Ave.
New York, N. Y. 10036
Nuoširdus ačiū visiems, kurie atvers savo širdis, duris ir pinigines jaunimo kongresui įvykdyti tokiam, koks jis suplanuotas ir koks turi būti!

1972 Jaunimo m. kovo 19
Dr. Juozas Kazickas
II PLJK Finansų Komisijos Pirmininkas

Romas Sakadolskis
II PLJK Komiteto Pirmininkas

Stasys Barzdukas
PLB Valdybos Pirmininkas

BENDRUOMENES BIULETENIS

Vasario 16 minėjime buvo dalintas KLB apylinkės biuletenio pirmasis numeris. Tai mašinarščiu rašytas, ofsetu spausdintas 16 laiškinio dydžio puslapių leidinys, pavadintas "Lietuvis". Jį redaguoja tam reikalui sudaryta komisija.

Įžanginiame rašoma, jog bus stengiamasi apie bendruomeninius dalykus "informuoti ir informuoti teisingai, plačiai ir konkrečiai. Bendrus klausimus svarstyti tvirai, objektyviai, tiesiai ir nuoširdžiai". Tačiau biuletenis nesąs ir nepretenduoja būti laikraščiu.

Turinį daugiausia sudaro 1971 metų veiklos ap-

- waertiger Ausschuss: Dr. Gerhard Schroeder (CDU).
2. Vidaus reikalų (Innen-ausschuss: Dr. Friedrich Schaefer (SPD).
3. Teisingumo (Rechts-ausschuss: Dr. Carl Otto Lenz (CDU).
4. Ekonomijos (Ausschuss fuer Wirtschaft: Gerhard Kienbaum (FDP).
5. Gynybos (Verteidigungs-ausschuss: Dr. Friedrich Zimmermann (CSU).

Antanas Rudis

apžvalga, kurioje beveik 6 puslapiai paskirti valdybos suorganizuotam lietuvių pasirodymui tautybių karavane. Dar yra užuojautų, sveikinimų bei Vli-ko jaunimo sekcijos ir pačios valdybos atsišaukimai.

Neaišku kuo tokio turi-

nio leidiniu buvo siekiama. Dauguma, jei ne visi čia suminėti kolonijos gyvenimo įvykiai buvo jau pakankamai aprašyti Tėviškės Žiburiuose, o atvirų, tiesių diskusijų nėra nei biuletenyje. Jeigu in-

Nukelta į 4 psl.

Žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklas Čikagoje

I PIETŲ AMERIKĄ JAUNŲ TALENTŲ IEŠKOTI

Dalia Kučėnienė išvyksta Jaunimo kongreso reikalais

Daug viltingiau mūsų išeivios likimas ir ateitis atrodo, kai mes vis protarpiais galime pasidžiaugti išskylančiomis naujomis jėgomis. Viena iš tokių yra talentinga lietuvė Dalia Kučėnienė. Ji yra dukterė Jono Noreikos, buvusio Karo mokyklos lektoriaus, "Kariūno" redaktoriaus, Šaulių apskr. viršininko, partizanuose veikusio generolo Vėtros vardu. Naciai jį kankino Stuthofio stovykloje, o bolševikai jį Vilniuje nužudė.

Jo dukterė Dalia Kučėnienė reiškiasi daugeliu talentų. Ji stipri solistė, gabi laikraščių bendradarbė, Lojolos ir Rooseveltto universitetuose pasiekusi ispanų literatūros ir kalbos magistro laipsnį. Jos laimėjimai žinomi ne tik JAV-se, bet ir tolimose kolonijose. Dabar ji daug rūpinasi Jaunimo kongreso reikalais. Tuo reikalu ji kelioms savaitėms išvyksta į Pietų Ameriką: į Kolumbiją, Urugvajų, Braziliją ir Argentiją, kur yra gausesnės lietuvių kolonijos. Patyrę apie jos atvykimą, anų kraštų lietuviai mūsų solistę pakvietė koncertuoti. Išvyks balandžio mėnesį ir grįš gegužės 7 d. Ji septynerius metus yra gyvenusi Buenos Aires mieste ir ten esą išvykos į kongresą organizatoriai yra jos draugai.

Prieš kelionę buvo įdomu su ja vieną kitą žodį sumesti, šį tą jos paklausinti:

— Tiek Jūsų vyras J. Kučėnas, kuris daug dirba "Lituanus" žurnalo labui tiek ir Jūs dirbate lietuviškiems reikalams — įdomu iš kur semiatės ryžto, inspiracijos?

— Kadangi šis klausimas liečia mus abu, klausiau Kučėno, ką jis atsakytų? Jo atsakymas buvo: "Vienas iš kito". Nusijukėm, tačiau, tur būt, tuose trijuose žodžiuose daugiau tiesos nei kokiuose filosofiniuose išvedžiojimuose.

— Esate įtraukta į II Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso darbus, kokia linkme yra planuojamas "Kongreso vakaras"?

— Sutikau rūpintis reprezentacinių talentų koncerto suruošimu. "Kongreso vakaro" pasisekimu rūpinsis dar ir šie komisijos nariai: L. Ambrosini, Ž. Numgaudaitė, A. Grigas ir V. Nakas.

Toks pasaulio lietuvių jaunimo talentų skerspiūvinis vakaras yra pirmas, kelias smalsumą ne man vienai. Sunku išpranašauti jo pasisekimą ar jo menišką lygį. Talentų registracija baigiasi gegužės 15 dieną. Po termino galėsime konkrečiau pasisakyti. Kiekvienu atveju "Kongreso vakaro" programoje atsispindės dabarties talentų inventorius. Jaunimą pasiekiamo įvairiais būdais: laiškais, gyvuojų žodžiu, rekomendacijomis, tiesioginiu ryšiu. Pvz. sol. St. Baras, gastroliuodamas įvairiuose Australijos miestuose, prižadėjo atlikti ryšininko misiją, parvežant komisijai Australijos jaunimo talentingųjų vardus.

— Naujiena — Jūsų kelionė į Pietų Ameriką. Kokie planai ir uždaviniai?

— Mano pirmas išpareigojimas yra kongreso reikalai — juos

ten painformuoti, pasitarti su atvykstančiais atstovais ir su Chicagoje pasirodysiančiais talentais. Visi juk esame susirūpinę ir siekiame šio svarbaus tikslo — kongreso pasisekimo. Lietuviai, sužinoję, kad atvažiuoju, paprašė taip pat padainuoti koncertuose.

— Kokį repertuarą atliksite Pietų Amerikoje?

— Dainuosiu daugiausia lietuvių kompozitorių dainas Budriūno, Gruodžio, Jakubėno, Petrausko, ispaniškų dainų ciklą bei Verdi, Mozarto ir Bellinio arijas.

— Esate įvairių talentų moteris. Kurioje srityje koncentruositės ateityje?

— Labai artimi ateities išpareigojimai apsprendžia laikinai koncentravimąsi dainavimo linkme. Gastrolės su Dainavos ansamblio "Sidabrėne diena". Vėliau — trečias rečitalis Chicagoj. Žmonos ir motinos išpareigojimai pirmoje vietoje koncentravimąsi apriboja šeimos plotmėje. Savo pamėgtoms meno šakoms, kaip iki šiol taip ir ateityje, skirsiu kiek galima daugiau atliekamo laiko.

— Amerikiečių spaudoje daug dėmesio skiriama vadinamam Moterų išsilaisvinimo sąjūdžiui. Ar galvojate, kad toks sąjūdis reikalingas lietuvių moteriai?

— Lietuviškoje spaudoje ne kartą jau buvo keltos užuominos šio sąjūdžio pasisakymo linkme. Vienoje vasaros stovykloje, net planuojama praktiškai tą įgyvendinimą išbandyti. Negaliu aplamai kalbėti lietuvių moterų vardu. Asmeniškai susidariau bendrą nuotaikų išpūdį, kad mes

Dalia Kučėnienė
Nuotr. V. Noreikos

sąjūdį priimame su šypsniu ir lengvu juokeliu. Kai kurios sąjūdžio mintys užgirtinos bei priimtinos, tačiau sąjūdžio skleidėjos bei propaguotojos įneša daug asmeniškų žalos bendram moters vaizdai, todėl, manau, europietėm ir tuo pačiu lietuvių moterim šis, anų peršamas, moters portretas nepriimtinas.

— Kokie yra lietuvių moters uždaviniai, kaip jie atliekami, įgyvendinami?

— Gyventi ne vien sau. Mums reikia vieni kitų. Rūpintis ne vien savo asmenine gerove, bet ir bendru lietuvių tautos likimu. Kaip tai atlikti, įgyvendinti? — manau žinome, reikia tik noro, susipratimo, geros lietuviškos valios bei pareigos jausmo.
J. Daugl.

IŠ "DRAUGO"

Atkelta iš 3 psl.

BENDRUOMENĖS BIULETENIS

formacijos neužtenka T. Žiburluose, tai dar yra N. Lietuva, kur Toronto kronikos visai maža.

Biuletėnis surėdytas skurdžiai. Yra pilnų paprastų rašybos klaidų, išvaizda nupurtanti — lygnebūtų kam peržiūrėti kalbą, patarti teksto išdėstyme ir antraščių parinkime. Na, ir rašoma sachariniškai, šabluniškai. Koncertas būtina yra "didingas", choras "šaunus", pranešėja "iškalbinga", o vadovai tikrai "energingi, atsidadėję, darbštūs". Visi

"gražiai" bendradarbiaudami "gražiai" atlieka programą, neskaitant "gražiai" suruoštos parodos. Taigi rašoma atvirai, objektyviai ir tiesiai.

Atskiras leidinys didelei kolonijai galėtų būti prasmingas, jei duotų tai, kas neįmanoma ar net netinka laikraščiuose. Būtų tikra paslauga mūsų spaudai į biuletėnius perkėlus įvairiausias padėkas už gražiai atliktus bendruomeninius darbus, įprastus aukotojų sąrašus, parengimų darbininkų išvardinimus.

Biuletėnis būtų tinkama vieta svarstyti kolonijai grynai specifinius reikalus, kad laikraščių skaitytojai nenuobodžiautų papirpinėmis smulkmenomis. Ne pro šalį ir nepadriskai susumuoti praėjusius įvykius, pranešti ir diskutuoti ateities planus. Jo tikslas būtų labiau suartinti Toronto lietuvių bendruomeniniam gyvenimui, ypač tuos, kuriuos lietuviška spauda nepasiekia.

Dabartinis biuletėnis, deja, tėra paspaudimas rankos sau. a.

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laišakai, atgarsiai

DĖL NL LINIJOS

Mes, čia gyvenantieji Čikagoje, negalime arčiau pažinti NL gyvenimo smulkmenų, tačiau laikraštis savo turiniu jau yra per daug išvažiavęs, kaip lietuviai sako, — "į lankas". Nepageldautini straipsniai persispausdinami iš okup. Lietuvoje dabar leidžiamų laikraščių. Tuos straipsnius mums bruka Vilnis, Gimtasis kraštas, Švyturys, na, ir kiti. Nereikėtų NL su jais konkuruoti. Būna NL čionykščių bendradarbių straipsnių, kurie savo dvasia ir turiniu pilnai pavaduoja minėtus leidinius.

NL sako, kad tai daroma "demokratiniais principais"; leidžiant pasikelti mintimis NL skiltyse visokių pažiūrų žmonėms.

Tačiau, komunistinių minčių importuotojai į NL skiltis turėtų taipgi suteikti galimybių ir jiems priešingus pasisakymus talpinti Vilnyje, Liaudies Balse, Vienybėje ir kt. Tačiau kol tokios sąlygos nėra, nėra reikalo ir NL dalytis komunistiniu importu.

Mano pageldavimas, kad NL turi būti redaguojama tokia pat dvasia, kokia ji buvo a. a. red. J. Karde-laikais.

Telydi geriausia sėkmė reikalų sprendime NL B-vės šerinkų suvažlavime 1972 m. kovo 19 d.

J. Janulaitis
Red. pastaba: rašinys, rašytas prieš B-vės akcinių susirinkimą, mūsų gautas kiek pavėluotai. Red. su Tamsta sutinka.

PASIKALBĖJIMAS APIE IRONIJĄ

Du vyrai, kalbėdamiesi apie nūdienį gyvenimą, svarsto lietuviškas aktualijas. Jiedu aptaria nemažą susidomėjimą sukėlusį Vliko pirmininko apsilankymą Toronte. Buvęs idomus tvirtas Vallūno įsitikinimas dėl Lietuvos laisvės. Pirmininkas pasakęs, kad jis dar nei vienu momentu nesąs suabejojęs dėl eventualaus tėvynės išlaisvinimo.

Šiltais kailiniais apsirengęs vyras reiškia nepasitenkinimą dėl paskutiniu momentu pakeisto paskaitos laiko. Aplinkybės taip susidėję, kad dėl to jis negalėjęs paskaitoje dalyvauti. Buvę kaip ir ironiška, kai jis vėliau sužinojęs, kad paskaita įvy-

kusi iš tikro nustatytu laiku.

Antrasis prisipažįsta, kad ir jis patyręs savotišką ironiją, kai numatytoji žiemos atostogų kelionė buvo sutrukdyta aviacijos tarnautojų streiko.

Kailinėtas vyras atkreipia dėmesį į jo paties ir jo bendro paminėtą žodį "ironiją". Jo manymu, tokiais atvejais tas žodis gal ir netiktų vartoti. Tam žodžiui turėtų būti priskirta didesnė reikšmė, nusakanti ką nors tikrai ypatingo. Ką nors skaudesnio, kas žmogų labai nuvilia, iš jo atvirai pasityčioja. Kartais net ir perkelta prasme išniekina jo pastangas, jo dėtajį triūsą. Duoda primygtinai suprasti, kad jo puoselėtos svajonės, net jo idealizmas yra nieko vertas.

Kad ir panašiu atveju, kai žinomas visuomenininkas, garbingas asmuo, savo ugingomis kalbomis kėlęs visuotiną pasigerėjimą, mažyte asmeniško

materializmo nuotrūpa aptemdo jį siautusiai aureolę. Konkrečiu pavyzdžiu, kailinėtas vyras pamini neseniai amžnybėn išskelivusį virš 70 metų sulaukusį vieną savo pažįstamą. Polidotuvių jam krito į akis vienos parapijos savaitinėse žiniose pareikšta užuojauta velionio dukrai ir jo šeimai. Toje mažytėje, vos poros eilučių užuojautoje slypėjusi didžiausia ironija, nes velionis jau eilę metų buvęs patalpintas ukrainiečių vedamoje senelių prieglaudoje, kurioje ir užbaigė savo paskutines dienas.

S. Pranckūnas

SIMAS MIGLINAS

LIETUVA sovietinės agresijos dokumentuose

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMAS

1918 metais vasario 16 dieną Lietuvos Taryba Vilniuje paskelbė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo šio turinio aktą, kreipdamasi į Rusijos ir kitų valstybių vyriausybes:

Nutarimas.

Lietuvos Taryba savo posėdyje vasario 16 d. 1918 m. vienu balsu nutarė kreiptis: į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybes šiuo pareiškimu:

Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdamos pripažintą tautų apsisprendimo teise ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo mėn. 18-23 d. 1917 metais, skelbia atstatanti nepriklausomą demokratinius pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau sušauktas steigiamasis seimas, demokratiniu būdu visų jos gyventojų išrinktas.

Lietuvos Taryba pranešdama apie tai vyriausybei, prašo pripažinti nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Vilniuje, vasario 16 d. 1918 m.

Dr. J. Šaulys
J. Šernas
A. Smetona
J. Smilgevičius
J. Staugaitis
A. Stulginskis
J. Vailokaitis
J. Vileišis

Dr. J. Basanavičius
S. Banaitis
M. Biržiška
K. Bizauskas
Pr. Dovydaitis
S. Kairys
P. Klimas
Donatas Malinauskas
Vl. Mironas
J. Narutavičius
Alfonsas Petrusis
K. Šaulys

Kai Lietuvos Taryba, išreikšdama lietuvių tautos laisvės siekimus, trukusius daugiau kaip šimtadvidešimtmetinės carų Rusijos priespaudos laikotarpi (I-sis Lietuvos-Lenkijos unijos padalinimas 1772, II-sis 1793, III-sis 1795 metais), pranešė Rusijoje pasiskelbusiai komunistinei vyriausybei apie Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, naujieji Kremliaus valdovai netrukus priėmė būdingus nutarimus, išryškinančius komunistų pažiūrą į sutarčių pasirašymą su kitomis valstybėmis.

RUSIJOS KOMUNISTŲ NUTARIMAS LAUŽYTI SUTARTIS

Bolševikinė Rusijos vyriausybė, Leninui esant Liaudies Komisarų Tarybos pirmininku, 1918 metų pradžioje buvo aplinkybių verčiama pasirašyti pirmąjį susitarimą, būtent taikos sutartį su Vokietija, vadinamą Lietuvos Brastos* taikos sutartimi. Pirmieji pasitarimai, bolševikų siūlymu (plg. Visasą-

junginės komunistų partijos (b) istorija, pusl. 214), Lietuvos Brastoje įvyko 1917 metų gruodžio 3 (16). Tų metų gruodžio 5 (18) tarp vokiečių ir bolševikų sutartos laikinos paliaubos. Tolimesnė pasitarimų eiga išryškino bolševikinių pareiškimų nesiderinimą su naujųjų Kremliaus valdovų siekimais. Vykstant 1917 metų revoliucijai, Rusijos bolševikai telegramomis 1917 spalio 26 (lapkričio 8) kreipėsi į tautas ir vyriausybes dėl skubių karo paliaubų vadovaujantis tautų apsisprendimo teise ir atsisakant pavergimo bei kontribucijų.** Tačiau taikos derybų metu bolševikų delegacija, pradžioje vadovaujama A. Joffe (kuris 1920 metais dalyvavo ruošiant Lietuvos Taikos sutartį su Rusija), vėliau Trockio — buvo priešinga tautų apsisprendimui.

Sutarus paliaubas, derybos dėl taikos Lietuvos Brastoje prasidėjo 1917 gruodžio 9 (22). Bolševikų delegacijai vadovavęs A. Joffe, patyręs vokiečių pažiūrą, palaikančią Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos ir Ukrainos atsiskyrimą nuo Rusijos, gruodžio 20 (1918 sausio 2) išvyko į Petrapilį.

Sekančiuose pasitarimuose, prasidėjusiuose 1918 sausio 10 (23), bolševikų delegacijai vadovavo Trockis, kuris, vokiečiams nedarant nuolaidų, ketvirtą derybų dieną, vasario 13 (26), išvyko aiškintis vyriausybėje. Derybos nutrūko. Galiausiai vokiečiai, remiami austro-vengrų, bolševikus ultimatyviai 1918 vasario 9 pareikalavo baigti derybų delsimą.

Nukelta į 6 psl.

* Lietuvos Brasta — miestas prie Būgo upės, Baltgudijoje, nūdien turįs apie 60 000 gyventojų, priklausė Didžiajai Lietuvos kunigaikštijai.

** Soviet Documents on foreign policy. J. Degras, Oxford, 1951, I d. psl. 1. Plg: Georg von Rauch, Geschichte des bolschewistischen Rusland. 1955, psl. 104.

VIENA IŠ PIRMŲJŲ GRUPIŲ, kuri prieš 24 metus atvykusi iš Vokietijos D.P. stovyklų į Quebec'o provinciją Arvida aluminijaus fabriką darbams. Jų tarpe yra nemaža dalis lietuvių, kurie gyvena jau kitose vietovėse.

Atkelta iš 5 psl.

LIETUVA SOVIETINĖS AGRESIJOS DOKUMENTUOSE

Vasario 10 Trockiis pareiškė sutinkąs Liaudies Komisarų Tarybos įgaliojimu pasirašyti karo baigimo sutartį, bet negalys sutikti su kitais reikalavimais (dėl sąlygojimo atsisakyti Lietuvos, kitų Baltijos sričių, Suomijos, Ukrainos ir Lenkijos).

Trockiui tatai pareiškus, vokiečių delegacija nutraukė taikos derybas. Buvo tęsiamas karas. Išvargusi ir komunistų vestos agitacijos — šalin karą, taikos ir duonos! — demoralizuota rusų kariuomenė nebuvo pajėgi priešintis. Bolševikų agitatorių ir komunistinių laikraščių — rusų kareivis priešrevoliuciniu metu buvo tikinamas, jog karus sukeliančios kapitalistinės bei imperialistinės šalys. Bolševikai duos taiką ir žemės. Komunistams paėmus Rusijos valdžią, nemaža kareivių metė ginklus ir skubėjo gauti žadėtosios žemės.

Frontas iro.

1918 vasario 18 vokiečiai užėmė Rygą. Pietuose įsiveržė į Ukrainą.

Ir tik pradėjus vokiečių kariuomenei artėti prie Petrapilio, Rusijos komunistinė vyriausybė sutiko su vokiečių statytomis sąlygomis. Taikos sutartį su Vokietija Lietuvos Brastoje boševikinė Rusija pasirašė 1918 metais kovo 3. Ta sutartimi bolševikai atsisakė Lietuvos, — kurios valstybinė nepriklausomybė jau buvo atstatyta 1918 vasario 16-sios aktu, — kitų Pabaltijo sričių, Suomijos, Lenkijos, Ukrainos; įsipareigojo kariuomenę atšaukti iš Užkaukazio Turkijai priklausiusių sričių.

6 psl.

Jau delsimas priimti Lietuvos Brastos taikos sąlygas išryškino Rusijos komunistų laikyseną tautų apsisprendimo klausimu, kuri buvo priešinga spalio revoliucijos metu kreipimosi į tautas telegramos turiniui (žiūr. psl. 14). Tuo tarpu rusų komunistų partijos VII suvažiavimo metu svarstant su Vokietija taikos sutarties ratifikavimą padaryti nutarimai nustatė sovietinės užsienio politikos gaires, komunistų partijos centro komitetui suteikiant įgaliojimus pasirašytas sutartis laužyti. Leninas tame suvažiavime suvažiavimui pateikė šio turinio papildymą prie „Rezoliucijos dėl karo ir taikos“:

„Suvažiavimas pripažįsta, kad yra būtina neskelbti priimtose rezoliucijose, ir visus partijos narius įpareigoja laikyti šią rezoliuciją paslapyje. Spaudai yra duodamas tik — ir, be to, ne šiandien, o CK nurodymu — pranešimas, kad suvažiavimas yra už ratifikavimą.“

Be to, suvažiavimas atskirai pabrėžia, kad Centro Komitetui yra suteikiamas įgaliojimas bet kuriuo momentu nutraukti visas taikos sutartis su imperialistinėmis ir buržuazinėmis valstybėmis, o taip pat paskelbti joms karą*.

Šis Lenino papildymas VII rusų komunistų partijos suvažiavimo buvo priimtas 1918 kovo 8** kartu su „Rezoliucija dėl karo ir taikos“, kurioje pripažįstamas žeminančios taikos ratifikavimo būtinumas dėl neturėjimo armijos, kad būtų galima atokvėpį išnaudoti ėmimuisi „energingiausių, negailestingai griežtų ir drakoniškų priemonių, siekiant pakelti Rusijos darbininkų ir valstiečių savidrausmę ir drausmę, išaiškinti, kad Rusija neišvengiamai istoriškai artėja į išsivaduojamąjį, socialistinį tėvynės karą“***.

Išvados. Priimtoji rezoliucija Lietuvos Brastos su kaizerine Vokietija taikos sutarties ratifikavimo

klausimu ne tik kad išryškina rusų komunistų pažiūrą į tarpvalstybinių įsipareigojimų nevojimą, juos pasirašant ne bendrabiavimo, o apgaulės motyvu, bet toji rezoliucija taip pat atskleidžia imperialistinius rusų komunistų siekimus (ruošimasis išsivaduojamajam karui), priešingus tautų apsisprendimui.

Lietuvos Brastos sutartimi Rusijos teritorija sumažėjo 26 nuošimčiais, derlingos žemės 27 nuošimčiais, geležinkelių tinklas 26, tekstilės pramonė 33, metalo pramonė 73 ir anglies pramonė 75 nuošimčiais*.

Tačiau tos sritys nebuvo rusiškos. Rusijos carų vykdyto imperializmo jos buvo pajungtos rusiškajai priespaudai. Lietuvos Brastos sutartimi komunistų sovietinamoji Rusija rusiškųjų žemių neprarado, dėl to rusų komunistų nutarimas ruoštis išsivadavimo karui tėra naujos formos imperializmas, taip pat priešingas tautų laisvei.

Rusų komunistų pasaulinio imperializmo siekimus Leninas VII partijos suvažiavime, kalbėdamas užsienio politikos klausimais, aptarė šiais žodžiais:

Bus daugiau.

* Leninas. Raštai. Tomas 27. Versta iš ketvirtosios rusų laidos. Vilnius, Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla. 1954, psl. 102.

** Ten pat, psl. 532, pastaba 46.

*** Ten pat, psl. 97.

*Duomenys iš knygos: Georg von Rauch, Geschichte des bolschewistischen Russland, psl. 111.

Canadians...

BEVEIK 60.000 VYRU IR MOTERŲ IŠ VISŲ PASAULIO ŠALIŲ KAS METAI TAMPA KANADOS PILIEČIAIS. GAL JUS JAU GYGENATE KANADOJE DAUGELĮ METŲ IR GALVOJATE ĮSIGYTI KANADOS PILIETYBĘ? JEI ESATE KVALIFIKUOTAS, KANADA JUS MIELAI PRIIMS. APSILANKĘ VIENAME IŠ ŽEMIAU IŠVARDINTŲ PILIETYBĖS TEISMŲ (CITIZENSHIP COURT), JŪS GALITE SUŽINOTI, AR TURITE REIKALINGAS KVALIFIKACIJAS. JŪS BŪSIT MALONIAI PRIIMTAS, Į JŪSŲ KLAUSIMUS BUS ATSAKYTA IR PAGALBA SUTEIKTA UŽPILDANT PRAŠYMĄ. JEI NEGALITE APSILANKYTI ASMENIŠKAI, RAŠYKITE JUMS ARTIMIAUSIAI ĮSTAIGAI IR VISI REIKALINGI DŪOMENYS JUMS BUS PASIŪSTI.

CANADIAN CITIZENSHIP OFFICES

55 St. Clair Avenue East
TORONTO, Ont.

150 Main Street North
HAMILTON 10, Ont.

70 King Street North
WATERLOO, Ont.

360 St. Paul Street East
St. CATHARINES, Ont.

Federal Building Room 304
19 Lisgar Street South
SUDBURY, Ont.

Dominion Public Building 5th Floor
457 Richmond Street
LONDON, Ont.

Federal Building 5th Floor
185 Ouellette Avenue
WINDSOR, Ont.

Federal Building
1st Floor, 269 Main Street
WINNIPEG, Man.

150 Kent Street 9 Floor
OTTAWA, Ont.

Canadian Imperial Bank of Commerce Bldg.
10th Floor, 1867 Hamilton Ave.
REGINA, Sask.

Sir Alexander MacKenzie Bldg.
9828 - 104th Avenue
EDMONTON, Alta.

Oil Exchange Building Suite 300
309 - 7th Avenue S.W.
CALGARY, Alta.

1075 Georgia St. West
VANCOUVER, B. C.

Customs House
816 Government Street
VICTORIA, B. C.

Centennial Building 6th Floor
Corner Sackville & Granville Sts.
HALIFAX, N.S.

McLean - Spear Building
77 Vaughan Harvey Blvd.
P.O. Box 828
MONCTON, N.B.

Commerce House
1080 Beaver Hall Hill Room 2100
MONTREAL, Que.

TAIP PAT GALITE RAŠYTI: CITIZENSHIP REGISTRATION BRANCH, NATIONAL BUILDING, 130 SLATER ST., OTTAWA 4, ONTARIO

Government of Canada
Gouvernement du Canada

PRIEŠ 50 METŲ

PETRAS LELIS

Rusų kariuomenė užėmė visą Pajuostę ir įsteigė ten didelę karinę bazę. Vėliau pradėjo ten statyti didelį aerodromą ir varė ūkininkus su pastotėmis vežti žvyrą, cementą ir akmenis. Jie ruošėsi karui prieš vokiečius. Raudonarmiečiai ir jų komandyras atvirai sakė: "Da, niemec naš sojuznik, no my jemu ne vierim" (Taip, vokiečiai mūsų sąjungininkas, bet mes jam netikime).

Po mėnesio prasidėjo NKVD slautėjimas ir areštai. Llepos mėnesį, vieną naktį areštavo vietas žymesnius veikėjus Galvydį, Skučą, Vabalą, Elisoną, Būtėną ir kitus. Paleido po dviejų savaičių iš kalėjimo tik Elisoną ir Būtėną. Paleistieji iš kalėjimų komunistai buvo svarbiausi NKVD talkininkai. Vienas iš kalėjimo išleistas, žiaurios išvaizdos komunistas Vilmas atėjęs į Apskr. valdybą grūmojo kumščiu Butkui ir ligoninės vedėjui dr. S. Mačiuliui. Po to jie greit buvo iš pareigų atleisti.

Nors bolševikai greitai sudarė Paleckio "vyriausybę" ir paskyrė komisarus, bet vietos valdžios autoritetą perėmė komunistai ir jie saivališkai atleidinėjo iš pareigų ir į jas skyrė sau tinkamus žmones. Valstybės ir savivaldybės įstaigos veikė iš energijos. Persitvarkymas į sovietines įstaigas įvyko ne iš karto. Apskr. ir valsčių savivaldybės pavadintos vykdomais komitetais, kelius mėnesius veikė senąja tvarka.

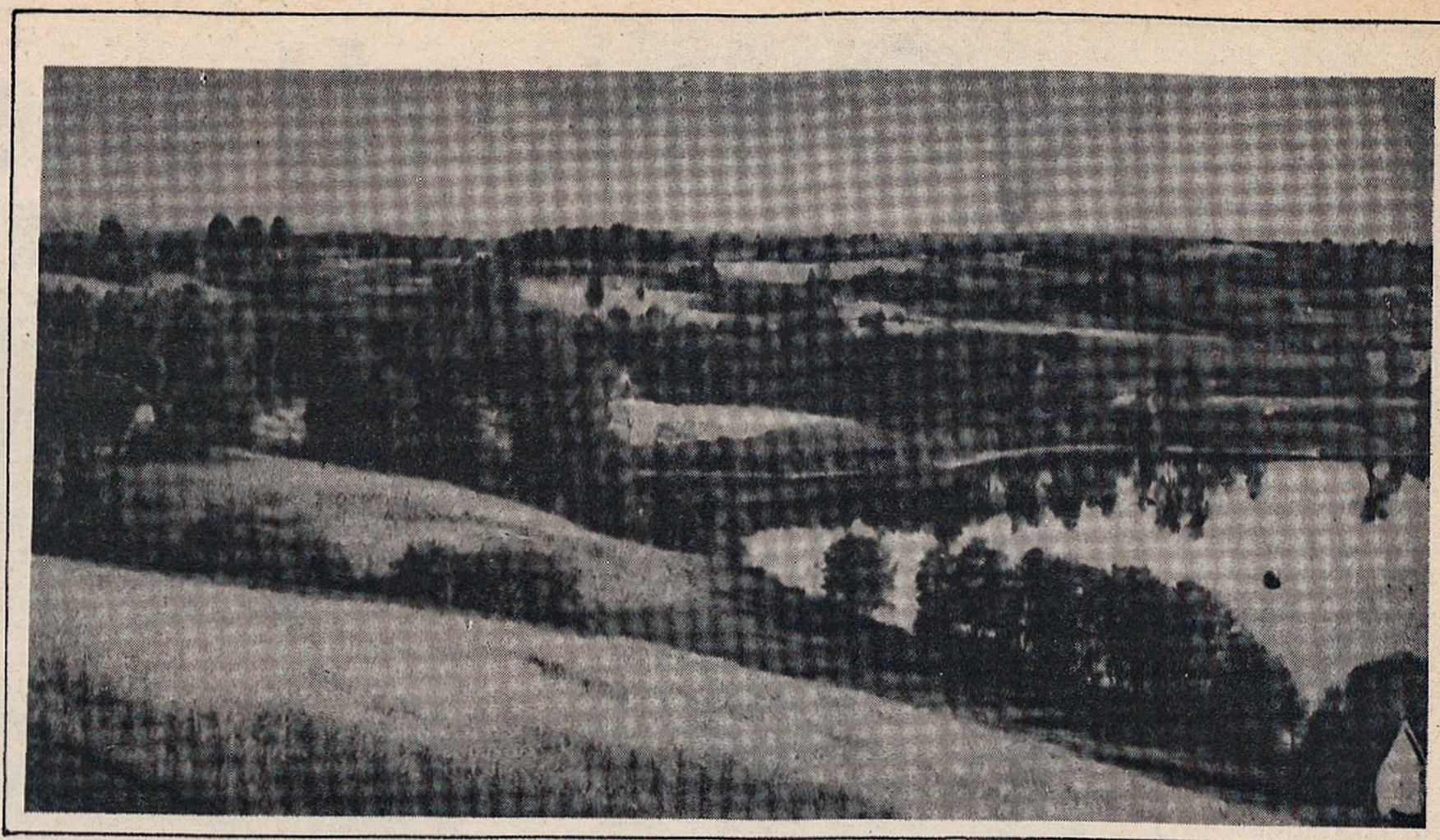
Persitvarkymo metu į Panevėžį buvo atvykęs pats Paleckis. Vieną vėly vakarą susaukęs į vienuolyną vyresnius tarnautojus, "prezidentas" bandė aiškinti vykdomų komitetų uždavinius ir kitus reikalus. Negalėdamas atsakyti į visus klausimus, bėgdavo prie telefono ir rusiškai kartodavo tak, tak, tak, da, da, da. Buvo suvargęs ir prislėgtas.

Į spalio revoliucijos šventę atvyko teisingumo komisaras P. Pakarklis, kuris priėmė kariuomenės parada. Turgaus aikštėje buvo išrikiuotos trys rusų ir vieną lietuvių kuopa. Lietuvių kareivių apranga ir šautuvai su durtuvais labai skyrėsi nuo rusų – daug gražiau atrodė. Pakarkliui pasveikinus lietuvių karius "Sveiki vyrai", tie griausmingai atsakė "Sveiks Tamsta". Tada pakilo iš publikos didžiausios ovacijos. Pražygiuojant gi rusams – visi tylėjo. Daugelis žmonių verkė.

Raudonarmiečiai, matydami lietuvių neapykantą, bandydavo įtikti lietuviams, surengdami kartais viešus koncertus su lietuviškomis ir, žinoma, rusiškais dainomis.

SAVIVALDYBĖS LIKVIDACIJA

Apskr. viršininką Morkų ir vald. narį Butkų atleidus, Apskr. valdyba liko be vadovo. Paleckio "vyriausybės" paskirtas nau-

AUGŠTAITIJOS GAMTOVAIZDIS

V Augustino nuotrauka

jas apskr. viršininkas Jonušas (buvęs liaudininkas) pasidarė tik kompartijos įrankiu. Jo valdymo buvo nepavydėtinas. Jis nieko negalėjo veikti, nes kompartija norėjo savivaldybę likviduoti.

Apskr. s-bė turėjo nemažą ūkį – nauji rūmai, ligoninė, dvi vaistinės, be to, vykdė plentų, mokyklų ir tiltų statybas. Administruojant tuos turtus, Jonušas, nenorėdamas ar bijodamas atsakomybės prieš kompartiją, pavedė man viską tvarkyti, sakydamas: "Darykit, kaip išmanot, tik manęs neklauskit".

Pasikviečiau pagalbon valdybos tarnautojus P. Meškauską ir J. Baltakį.

Turėjome daug bėdų su Apskr. ligonine ir savivaldybės rūmais.

Apskr. ligoninėje, be direktoriaus dr. S. Mačiulio dirbo dar šie gydytojai: Marcinkevičius, Statkevičius, Bridžius, Dalinda, Gudonis ir rentgenologė dr. Varnauskienė. Pastaroji buvo gražios išvaizdos žydė ištekėjusi už lietuvių, bet užsimaskavusi komunistė. Dr. Mačiulį atleidus iš vedėjo pareigų, ji buvo kompartijos paskirta vadovauti ligoninei. Pirmas jos savavališkas žygis – sujungti Apskr. s-bės ligoninę su žydų ligonine, kuri skurdo Ramygalos g-vėje. Nei ji, nei kompartija su Apskr. valdyba tuo reikalavimais sutarė. Ir štai, vieną dieną užplūdo mūsų ligoninę žydai – daktarai, seserys, tarnautojai; gabena savo mantą ir viską tvarko pagal Varnauskienės nurodymus.

Varnauskienės ir jos sėbrų savavaliaviui reikėjo padaryti galas. Patartas savo šefo inž. Novickio, nuėjau Kaune pas sveikatos komisarą Girdzijauską. Bekalbant su

juo, į kabinetą įeidavo sekretorė žydaitė, kuri vis palikdavo pravertas duris, kad galėtų klausytis mūsų pokalbio, bet aš duris vis uždarinėdavau. Pamačiau, kad Girdzijauskas yra geras lietuvis – jis viską suprato ir pažadėjo greitai paskirti naują ligoninės vedėją. Po savaitės atvažiavo dr. Žemgulis, kuris perėmė iš Varnauskienės ligoninės vedėjo pareigas. Deja, po 10 mėnesių jis su dr. Mačiuliu ir Gudoniu buvo žiauriai bolševikų nužudyti.

Antras mano žygis į Kauną – apginti savivaldybės rūmus nuo NKVD – nepavyko.

Nei saugumo viršininkas Sniečkus, nei vidaus reikalų komisaras Knyva negalėjo paveikti NKVD – savivaldybės rūmus jie užėmė. Dalis savivaldybės įstaigų buvo perkelta į pranciškonų vienuolyną, iš kurio NKVD jau spėjo išvaryti vienuolius. Apskrities savivaldybės dienos jau buvo suskaičytos. Persikėlus į vienuolyną, toji įstaiga jau vadinosi "Apskrities Vykdomasis Komitetas". Buvęs apskr. viršininkas Jonušas tapo to Komiteto pirmininku, bet faktinai jam vadovavo du kompartijos paskirti komunistai: Bartusevič – silpnai lietuviškai kalbąs, gimęs Lietuvoje, bet Rusijoje gyvenęs, o kitas – paprastas darbininkas. Visi buvę Apskr. valdybos tarnautojai pasiliko savo vietose.

Vėliau s-bės įstaiga persitvarkė; apskr. inžinieriaus etato Komitete nebebuvo, nes keliai ir plentai perėjo Kelių valdybos žinion. Taip ir aš perėjau tarnauti Kelių valdybon, kuri buvo Vidaus Reikalų komisariato žinyboje.

Mamytė mirė Sibire...

"O dabar rašysiu apie mūsų vargšės mielosios mamytės ligą. Dirbo ji įvairų darbą, bet ilgai sveikata pablogėjo ir ji naktimis sargaudavo prie statybos. Mudu su A. prašydavom nedirbti, bet ji buvo sau sugalvojusi, kad apsunkins mus. Visai neklausė. Širdis visai blogai dirbo ir vis turėdavo temperatūros virš 37 laipsnių. Paskui mes turėjom nedirbti kitur. Ji buvo viena ir labai nervavosi dėl mūsų. Po 4 mėn. grįžtu namo. Mamytė guli lovoj, žiūri ir... klausia, kas atėjo. O aš tyliu ir darau siurpryzą. Ir negreit supratau, kad ji apakus. Ir alkana! Sako, ten spintelėj yra valgyt, o ten tik voratinklis. Pasirodo,ėjo gatve ir staiga apako. Grynai nerviniu pagrindu, matyt... Vos išilčiau suvalgyt kąsnelį. Vakare jau pati paprašė. Paskui grįžo A., ji apsiraminu, bet dar daug mėnesių buvo akla. Ir tik kitą pavasarį pradėjo rodyt lango pusę, ten šviesiau buvo. Galop ir visai susitvarkė akys. O kitą žiemą naktį šliaužte paršliaužė namo, gulėjo visą dieną, prašėm nebeeiti, vakare vėl išėjo ir vėl tas pats. Tada jau nebedirbo, turėjo invalidumo lapelį 2 grupės. Niekur neidavo, nieko matyt nenorėjo ir vis verkdamo. Po kambarėlių vis trepsinėjo, valgyt padarydavo, bet jau stipriai tino kojos, kepenys, veidas. O pati buvo mažutė, gležnutė, lyg vaikas. Plaukai patys susigarbanavo ir staiga pražilo, o akys būdavo didžiulės, didžiulės mažyčiame veidelyje. A. lyg lėlę ją pakelė su viena ranka. Ir vis veidukai degdavo. Buvo pripažinę džiovą.

Spalio 28 d. vakare visl siuvom A. sudedamą lovytę, kad atskirai gulėtų. Mamytės pareiga buvo laikyti rėmą. Aš žiūriu, – ji miega. Mudu buvom suirzę, vis bumbėjom ir ant mamytės, kam ji užmigo. Aš dabar save užmušt gatava už tai.

Spalio 29 d. mudu turėjom atostogas. Mamytė sako, eikite kur nors, aš virsiu pietus ir vis pagulėsiu. Oi, ne dar, ne tai. Spalio 28 d. ji buvo tikrinti sveikatos ir sako, kad jai uždraudė vaikščiot, judėt ir net galvoti; taip negerai esą su širdimi. O ji nuėjo stovėti duonos, sušalo labai ir dar ją ten išbarė tokia ponija, kam ji be eilės (o mamytė buvo užėmusi eilę 6 val. ryto ir tuo metu nuėjo sušilti, tai ta ponija ir nematė jos). Parėjusi labai apsiverkė, o mudu pasakėm, kad daugiau niekad neeis į krautuvę, o eisim patys po darbo. Taigi, sekantį rytą išprašė mudu iš namų. A. išėjo pamedžioti (jis koku tai būdu – nepasiekiamu, buvo įsitaisęs šautuvą), o aš į raštinę pas drauges. Po valandos grįžtu ir matau, kad mamytė sėdasi lovoje koku tai baisiu būdu ir jai nesiseka, kalba ir suprast negalima ką.

Ciocytė miela, kaip man pasidarė baisu, kai aš pamačiau, jog mamytė per pusę paralyžuota. Ir ji, vargšė vis ant puoduko pati norėjo sėsti. Sako, nieko nesuprantu, laikau, kad neiškristų, o pasišaukti nėra ko, visi toli darbe. Šiaip taip paguldžiau, nubėgau pas kaimynus, ten senučiukę radau, tai ji laikė mamytę, o aš išbėgau ligoninėn. Grįžusi purtau, verkiu, o mamytė dusta, gauda orą, lyg suprantu, kad sako, jog skauda galvą. Atėjo gydytoja. Mamytė visai be sąmo-

nės, keistai karkia, veidas raudonai melsvas, išįtampos ištinęs. O ta supylė kamfaro miltelių, kurie išbėgo iš burnos ir dar sako, kad mamytė miega ir išėjo. Apie 14 val. matau, kad visai blogai, nubėgu ligoninėn ir sutu senute nunešėm neštuvais mamytę ten. Pagalbai gavo karštų plytų prie kojų... o 16 val. mirė neatgavus sąmonės.

Ciocyte, negaliu ir nemoku to aprašyti, man atrodė, kad mirsiu ir aš.

Vakare priėjo daug moterų padėti man, o aš klūpau tuščiam čemodane, verkiu ir neturiu suknelės jokios aprengti ir kojinių apauti.

Tuo tarpu pareina A. linksmas, žvalus, išalkęs, triukšmingas ir klausia, kuria proga tiek svečių? O mamytės dar nemato... Visi tyli. O paskui aš bijojau atsigrižti... Aš mamytę mylėjau labai, bet nemokėjau taip, kaip A.

Namie mamytė buvo 2 dienas. Vargšas A. su Maryte viską susirūpino, sulakstė, padarė, gavo. 3 vyrukai pusantrios dienos kalė duobę, nes labai išalę. Mamytė gavo ir suknelę ir kojines, pasipuošė... Suknelę pasiuvom iš jos demisezoninio palto pamušalo (viršų palto jau seniai buvom pravalgę). Tokia žibanti ruda pamušalinė suknelė išėjo. O marškinius mamytė dar gyva buvo pasisiuvus iš amerikoniško cukraus maišo, dar su visom raidėm... Kojos keli metai nebuvo mačiusios kojinių, bet A. per kažkokius viršininkus gavo paprastas, rudas, bovelnines kojines (jos tada atrodė lyg karalienei nešioti). Mamytė atrodė tokia jaunutė ir gražutė, lyg gyva, ir veidas toks rausvas, lūpos ir ir tokia rami šypsena. Vieną naktį sėdėjom tryse, sekančią mudu abu, susikabinę ir žiūrėjom, žiūrėjom paskutinį kartą... Aš nieko neveikiau, nieko negalėjau, dienomis liūdėjau kampe, kol žmonės laukė ir meldėsi. Visą tvarkė mano geroji Marytė. Ji sako, kad jai buvo lyg jos mamytė (nes kada mirė jos mamytė – Marytė sirgo, buvo nusilpusi ir nedaug teatmena). Baisu, baisu buvo, kai pamačiau A. atsisėdusį po visų lakstymų, apsikabinusį plaštakomis veidą, o ašaros didžiulės rieda, rieda...

Mergaitės iš popierėlių ir skudurėlių padarė porą vainikų. Buvo atėję suomės moterys ir prašė leisti pagiedoti suomiškai. Mamytė turėjo daug visokių draugių ir ją labai pas mus mylėjo.

Vergų stovykloje

O paskui, paskutinį kartą pamačiau ir išėjom į kapus, ir palikom mamytę vieną šaltam, šaltam kape. Nesulaukė ji Jūsų laiško, nesužinojo, kad tėvelis jau buvo miręs. Tas viskas atėjo vėliau.

Ir dar daug mėnesių jautėm mamytės ranką. Čia jos padėta, sučėdyta mums. Ji vis buvo įsikalus, kad mudviem lengviau būtų be jos, ir vis valgyt nenorėdavo, tekdavo kariauti. Ir vis rašė, rašė dienoraštį, už kuri mudu bardavomės, nes rašydama vis verkdamo. Bet kur ji padėjo, greičiausiai degino, nes neradom. O būtų buvę keli tomiai".

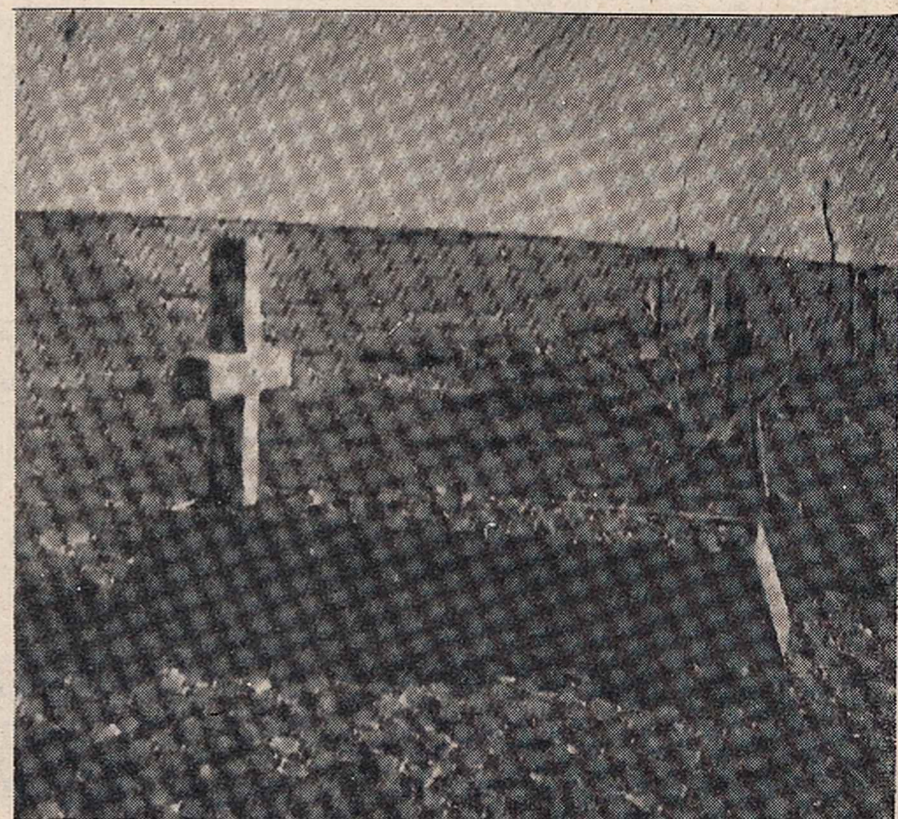
Paaškinimas. Aukščiau patiekta autentiško laiško nuorašas, nekeičiant nei turinio, nei stiliaus. Rašo duktė savo tetai (mamytės sesutei – J. V.) apie savo mamytės mirtį Sibire. Laiške minimas net keletą kartų A. yra jos broliukas, o Marytė – jos broliuko jauna žmona.

Jų visa šeima – abudu tėvai, duktė ir sūnus, buvo išgabenti į Sibirą antro masinio lietuvių išvežimo metu 1941 m. birželio 14-18 d. (Pirmas masinis suėmimas – areštai ir išvežimas iš Lietuvos buvo jau 1940 m. liepos 11-12 d. naktį; paliesta apie 2000 žmonių, daugumoje buvusių valdininkų ir veikėjų. J. V.), kartu su 34 260 žmonių: vyrų, moterų ir vaikų. Šeimynos buvo suardomos. Taip ir jų tėvas buvo atskirtas nuo žmonos ir vaikų ir uždarytas jiems nežinomoj vergų stovykloj. Jis mirė labai anksti, 1942 m., vos sulaukęs 46 metų, nors anksčiau buvo labai geros sveikatos. Laiško autorės mamytė mirė sulaukusi irgi vos 44 metus ir iki savo mirties, nežiūrint visų pastangų, neturėjo jokių žinių apie savo vyro likimą. Tik dviem metams praslinkus nuo mamytės mirties, vaikai sužinojo apie savo tėvelio anksytvą mirtį.

Pagal vėliau Lietuvoje rastus dokumentus, maskvinis okupantas planavo išgabenti iš Lietuvos 700 000 žmonių. Taigi, veik trečdalį visų Lietuvos gyventojų! Tik vokiečių greiti karo veiksmai ir Lietuvos partizanai sutrukdė tą judošišką Maskvos planą – greitą lietuvių tautos genocidą!

Minimas aukščiau dukters laiškas apie mamytės mirtį, suteikia būdingą vaizdą apie mūsų tūkstančių ir tūkstančių tautiečių likimą, apie mamyčių, tėvelių, broliukų, seselių, vaikų mirtį sovietinio "rojaus" vergų stovyklose tolimo šalto Sibiro tundrose!

J. Viliušis

Kapinės Sibire

Žvirbliu į Lietuvą

ISPŪDŽIAI, LIETUVOJE APSILANKIUS

(Tesinys iš praeitios savaitės numerio)

Grižtant atgal į viešbutį stebėjau, kad autobusu palydovė, aiškindama apie pastatus, muziejus ir kitką, daugiau kalbėjo iš istorinio ar meninio taško, o jei apie dabartinę sovietų vyriausybę – tai trumpai ir su saiku.

Vakare dar nuskubėjau į Stanislavskio vardo muzikinį teatrą pasižiūrėti Gulbių ežero, kurio negalėjau pamatyti Didžiajame teatre. Nusivyliau. Čia jau nebuvo to skraidančio lengvumo, puikios vaidybos bei grožio, kaip Didžiajame teatre. Spektakliai visur pradėdami 7 val. vakaro. Nuo savo viešbučio visus teatrus galėjau pasiekti pėsčia.

Vėlai vakare grįždama iš teatro namo, jokios baimės nejutau. Grižusi į savo viešbutį dar užsukau į naktinį klubą, suvalgiau ikry, išgėriaustiklą šampano ir pasiklausiau balalaikų muzikos su dainininkais. Po pirmos dalies skubėjau ilsėtis, nes kitą rytą jau vyksiu į mylimą Lietuvą.

Naktis praėjo neramiai, galvon skverbėsi visokios mintys ir netikėjau, kad rytoj aš tikrai jau skrisiu į Lietuvą... Gal tai tik sapnas?

Rodos, vos tik užmigau ir jau suskambėjo telefonas. Tai šio aukšto budinti po "Dobri utro, Madam", pranešė, kad jau metas keltis. Akis ilgokai ploviau šaltu vandeniu, nes pasitusiai graužė. Susitvarkiusi leidausi žemyn.

Lygiai 7.30 val. Volga pajudėjo iš Maskvos. Nors tai buvo rugsėjo antroji pusė, bet buvo matyti daug užsieniečių turistų. Daugiausia, atrodė, buvo JAV piliečių, toliau sekė britai, vokiečiai (rytų ir vakarų), lenkai, olandai ir kiti.

Oras visas tris mano viešėjimo dienas Maskvoj buvo saulėtas, šiltas ir malonus. Žmonės, rodėsi, storesni nei čia, apsiren-

gę paprastai, bet švariai. Moterys kelnų gatvėse nedėvi, šiaip gyventojai, bent sutikti, buvo mandagūs. Teatruose žiūrovai neleidžiami į sales su paltais, juos būtina palikti rūbinėse. Be to, spektakliams prasidėjus, į sales niekas neleidžiamas. Su tokiais išpūdžiais išvykau iš Maskvos.

Vnukovo aerodrome man už persunkius lagaminus teko nebrangiai primokėti. Šalimais krautuvėje tik už dolerius gaunama gintarinių išdirbinių, suvenyrų, rusiškų lėlių, plokštelių, knygų ir kt. Nusipirkau šampano bonką susitikimui su artimaisiais.

Uniformuota tarnautoja mane atskirai nuvedė prie lėktuvo, pasodino prie lango ir palinkėjo laimingo skridimo.

Pradžioje atrodė neįtikinamai, nes lėktuvėlis talpina 40-50 keleivių, sėdynės išsėdėtos, nešvarios, o diržą negalėjau kaip reikiant prisiveržti. Palyginus su amerikiečių "Jumbo-747", šis lėktuvas atrodė lyg žvirblis. Tačiau jis man buvo mielas, nes mane nešė į Lietuvą.

Iki Vilniaus – 1 valanda ir 10 minučių. Lėktuvui pakilus – staigmena; stiuardėsė gražiai lietuviškai pranešė kokiame aukšty esame pakelyje Vilnių ir t. t. Tą patį pakartojo ir rusiškai. Po to atnešė lietuviškų saldainių, dviejų rūšių vaisvandenių ir žurnalų. Pirmą kartą gyvenime lėktuve tarčiau "ačiū" už patarnavimą.

Landšafto negalėjau gerai matyti, nes apačioje baltavo debesys. Greit pasirodė Vilnius. Ašaros sužibo akyse; viskas rodėsi sapnu.

Lėktuve buvo daugiau lietuvių keleivių, kurie skaitė žurnalus. Niekas nesikalbėjo.

Vos lėktuvui nusileidus, prisistatė jauna Inturisto tarnautoja, klausdama ar esu "ponia Mainelis".

Giminės laukė prie vartų su rožių puokštėmis. Susitikimas buvo labai jaudinantis. Pagaliau priėjo Inturisto atstovas, kokių 28 metų, nelietuviška pavarde, bet puikiai kalbąs lietuviškai. Netrukus jis mus nuvešdino į Neringos viešbutį. Ten turėjom teisę kalbėtis su giminėmis iki 11 valandos nakties. Formalumus reikia tvarkyti Vilniaus ar naujame Gintaro viešbutyje. Valgėme Vilniaus (buvusio Žoržo) restorane. Čia nereikėjo tiek ilgai laukti, kaip Maskvoje. Vakarienė vienam asmeniui kainavo po 3 rublius ir 50 kapeikų. Valgėme Neringos, Dainavos, Gintaro, Žirmūnų restorane – jie geriausi Vilniuje. Literatų valgykloje pietūs kainuoja po rublį ir 10 kapeikų. Vilniaus pavėėjai jau neatsisako arbatpinigių.

Gintare prailgino mano buvimą Lietuvoje 10 dienų, bet atsisakiau nuo Leningrado. Vienai dienai galėjau vykti į Kauną, kitą – į Trakus, tačiau negavau

leidimo vykti nei į savo tėviškę, nei pas seserį.

Pirmiausia apžiūrėjome visą Vilnių. Buvome pilies muziejų, kurio svarbiausi eksponatai – archeologinės iškasenos pilies teritorijoje.

Prie katedros susitikau senų laikų pažįstamą rašytoją. Jis netikėjo, kad tai aš. Pagaliau, rytdieną sutarėm pasižiūrėti lietuviško, "meninio", ilgametražinio spalvuoto, pilno filmo.

Kinas, neseniai statytas, apie 800 vietų. Jaudinausi, kad iš didelio ekrano sklinda lietuvių kalba. Matyti Lietuvos vaizdai. Vaidina lietuviai aktorai...

Filmo vardas "Tas prakeiktas nuolankumas". Jis

suktas pagal J. Tumo-Vaižganto apysakos "Dėdės ir dėdienės" motyvus. Scenarijus – žinomos satyrikės Vytautės Žilinskaitės, režisierius – A. Dausa, operatorius – J. Tomaševičius, dailininkai – J. Čiuplys ir Katinas, kompozitorius – E. Puidokas. Mažame vaidmeny dar pasirodė ir iš senesnių laikų žinoma dramų aktorė Br. Kurmytė. Filmą statytas Lietuvos kino studijoje. Jo premjera įvyko rugsėjo pradžioje.

Deja, filmas nevykęs. Iš Vaižganto "Tas vienas nusiramimas" padaryta: "Tas prakeiktas nuolankumas". Aš gi pavadinčiau: "Tas prakeiktas nepasisekimas..." (B. d.)

Tauragnų piliakalnis

Vyt. Augustino

PASAULIO PIRMENYBĖS
Po to, kai sovietų didmeisteris M. Botvinnik 1948 metais išsikovojo pasaulio čempiono titulą, nė vienas Vakarų pasaulio šachmatininkas neturėjo galimybės to atsiekti. Tačiau, praeitais metais pavėkslas pasikeitė, kai jaunas (gimęs 1943. III. 9) amerikietis Robert Fisher užtikrintai laimėjo Palma de Mallorca interzoninį turnyrą ir tuo būdu kvali-

fikavosi kaip vienas iš 8 kandidatų pasaulio čempiono titului.

Šachmatų pasaulis nušėbo, kai kandidatų mače Fisher sukūlė leningradietį Taimanov rezultatu 6:0. Dar labiau šachmatų mėgstanti publika kraipė galvas, kai Fisher ta pačia "sausa" pasekme nugalėjo danų didmeisterį B. Larsen, kuris iki to laiko buvo skaitomas vienu iš penkių geriausių pasaulio

šachmatininkų.

Po mačo Taimanov skurdėsi, kad laike rungtynių jis turėjęs aukštą kraujo spaudimą. Į tai gražiai atsakė anglų šachmatų žurnalas "Chess":... Fisher lošimas yra taip suplanuotas, kad kiekvienas jo priešininkas, kas jis būtų, turi rimtą pavojų gauti aukštą kraujo spaudimą".

Paskutiniam kvalifikacijos rate, kuris buvo lošiamas Buenos Aires mieste, Fisher susitiko J. Petrosian, buvusį šešerius metus (1963-69) pasaulio čempionu.

Ši kova buvo kiek smarkesnė. Pirmą partiją laimėjo Fisher, tačiau jis pralaimėjo antrąją dėl nepavykusio debiutinio eksperimento. Po to trys partijos baigėsi lygiomis ir kai kurie žinovai pradėjo abejoti, į kurią pusę pasivirs mačo laimėjimas. Tačiau Fisher vėl parodė savo nepaprastai aukštą žaidimo klasę, privertęs Petrosian pralaimėti keturias partijas paelliui, ko ko dar nebuvo atsitikę visoje Petrosian šachmatų karjeroje. Jau po šeštos partijos Petrosian geriausiai buvo palaužti ir jis neturėjo valios pasipriešinti nepalankiam likimui.

Tokiu būdu Robert Fisher gavo teisę iššaukti

pasaulio čempioną dėl titulo.

Mačas dėl pasaulio pirmenybių prasidės birželio 22 d. Jugoslavijos sostinėje Belgrade. Numatyta lošti 24 partijas. Tačiau, jei vienas iš lošėjų pasieks anksčiau 12,5 taškų (už išloštą partiją skaitoma vienas taškas, už lygiąsias abu lošėjai gauna po pus-taškį), mačas bus baigtas. Jei mačas pasibaigtų lygiomis (12:12), čempiono titulą pasilaikytų dabartinis čempionas Boris Spasky.

Mačas bus lošiamas tris kartus per savaitę; sekmdieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais. Atidėtos partijos bus tęsiamos sekančią dieną. Po 12 partijų lošėjai turės trumpas atostogas, po kurių antrosios mačo pusės lošimas prasidės Islandijos sostinėje Reykiavike.

Šio mačo prizų fondas yra \$138 500, iš kurių 72.5% bus skiriama laimėtojui, o 27.5% – pralaimėtojui. Mačo referee bus vokiečių didmeisteris Lothar Schmid.

Reikia paminėti, kad pasaulio čempionas leningradietis Boris Spasky iki šiol yra sulošęs 6 partijas su R. Fisher, iš kurių jis laimėjo 4 ir sulošė lygiomis dvi. Todėl atrodytų, kad šios partijos byloja

Spaskio naudai. Tačiau dauguma iš jų buvo sulošta prieš kelerius metus, kai Fisher dar negalėjo rimtai pretenduoti dėl pasaulinio titulo.

Be to, pažymėtina, kad Fisher užtikrintai laimėjo pirmą vietą kiekviename turnyre, kuriame jis dalyvavo 1970 ir 1971 metais, ko negalima pasakyti apie dabartinį pasaulio čempioną, kuris per tuos pačius dviejus metus daugumoje turnyrų ne tik nepaėmė pirmo prizo, bet kartais atsidūrė net penktoje ar šeštoje vietoje.

Čempionas Boris Spasky ir pretendentas Robert Fisher turi gerus nervus, kas yra labai svarbu rimtame šachmatų mače. Taip pat abudu bus mačui gerai pasiruošę.

Šachmatų pasaulis seks šį mačą su dideliu įdomumu.

Jei nieko nenumatyto neįvyks, atrodo, kad laimėjimo šansai yra Fisher pusėje.

Ignas Žalys

P a s t a b a:
"NL" redakcija numato savo sporto skiltyse įvesti nuolatinį šachmatų skyrių. Būtų malonu, jei tuo reikalu pasisakytų patys skaitytojai, ypač jaunuomenė!

Redakcija

ADVOKATAS
J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E., Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

ADVOKATAS

R.J. Išganaitis, BA, BCL

BIEGA, BEAUREGARD, VALADE & ISGANAITIS
INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.
Tel: 842-1126, namų 674-3364

ADVOKATAS

B.K. Schneider, BA, BCL

DORCHESTER TOWERS
555 DORCHESTER BLVD. W.
SUITE 1616
PHONE 871-1224
RES. 486-3361
MONTREAL 128, QUE.

Dr. V. Giriunienė

Dantų gydytoja

5330 L'ASSOMPTION BLVD.
MONTREAL.
TEL. 255-3536

Dr. A.O. Jaugelienė

Dantų gydytoja

1410 Guy St. pirmas aukštas, 11-12 kambarys
Tel: 932-6662; namų 737-9681.

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas

1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c):

Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-3275
Suite 215, Montreal 109, Que.

Birutė KEMEŽAITĖ

ŽUVUSIAM PARTIZANUI

Tavęs nevarė prievarta į kovą,
Linksmas dienas, jaunystę užmiršai,
Laisva valia tu save paaukojai,
Tėvynės šauksmui pirmas paklusai.

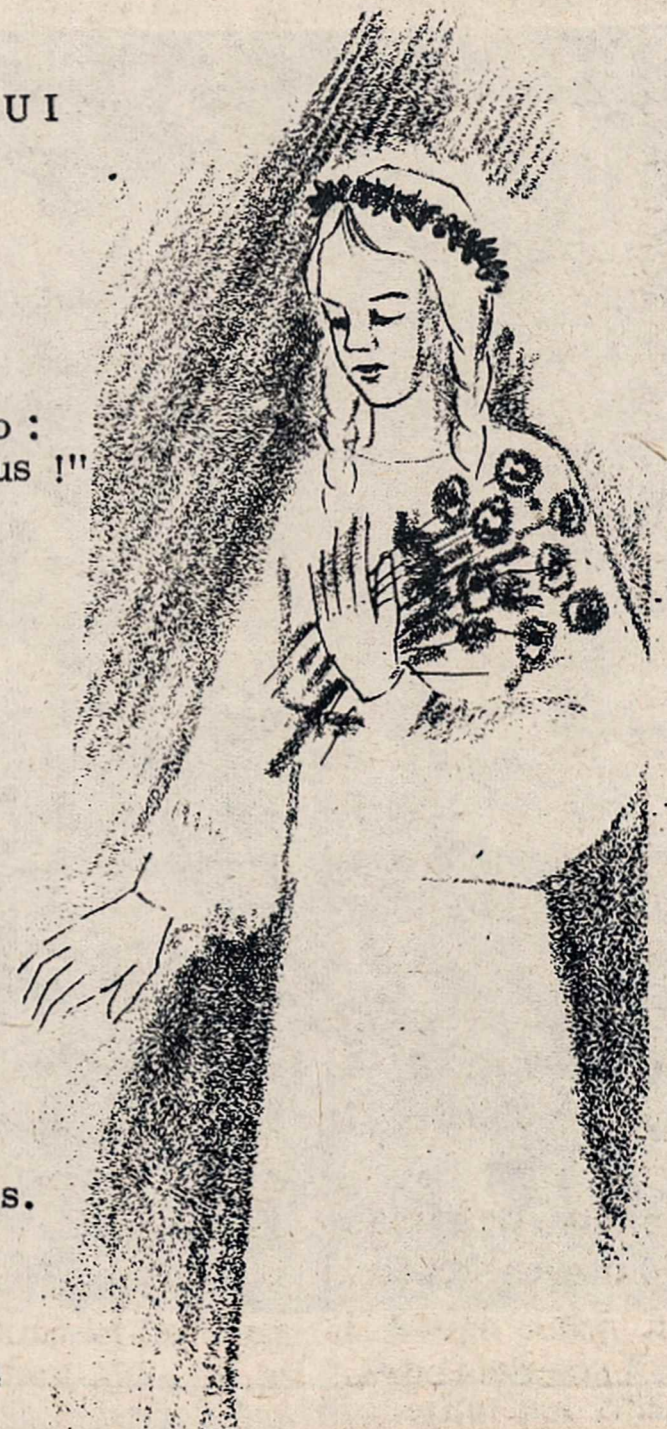
Prie vartų tau mergaitė šaukė - mojo:
"Sugrįšk! Sugrįšk su pergale pas mus!"
O rytmetys šaltom rasom raudojo,
Gal jautė, kad negrįši į namus.

Turėjai kartą nesekmingą kovą,
Bet priešams gyvas tu nepatekai.
Iš keršto jie apnuoginę lavoną,
Už kojų vilko gatvių akmenais.

Tu turgaus aikštėj pamestas gulėjai
Mus priešų vėl pavergusių žiaurių,
Tiktai todėl, kad Lietuvą mylėjai,
Kad gynei tautą savo, bet ne jų.

Išvarė tavo seserį ir brolius,
Senus tėvus sudegino namuos,
Todėl, kad jie išauklėjo herojus,
Kurie nors mirs bet laisvės neišduos.

Nedaug mūs žemėj šiandien idealų,
Kurie dėl kito gyvastį padės,
Tauriausios dvasios brolių partizanų
Mana širdis lig pat mirties gedės.

KAZIUKO MUGĖ

Kovo 5 d. Londono lietuvių skautų vietininkija atšventė šv. Kazimiero šventę. Po pamaldų parapijos salėje buvo iškilminga sueiga, dalyvaujant tėvams, rėmėjams ir svečiams.

Nedarant ilgesnės pertraukos, pradėta tradicinė Kaziuko mugė, kurioje buvo daug skautų rankdarbių. Vienas vilkiukas, kitų padedamas, išdrožinėjo gražų lietuviško stiliaus kryžių pagal brėžinį, kuris buvo įdėtas šių metų Skautų Aido pirmame numeryje. Visi stebėjosi, kad darbas visai atitiko brėžinio detales. Nesunku jį buvo parduoti. Vienas skautų rėmėjas už kryžių sumokėjo 16 dol. į skautų kasą.

Mažųjų mugės lankytojų dėmesį labai traukė vėjinio malūno didokas modelis, taip pat vilkiukų padarytas. Vieno mažo stebėtojo, dar ne vilkiuko, bet jau stovėjusio su jais rikiuotės gale per iškilmingą sueigą, paklausiau:

- Kas čia per daiktas?
- Malūnas, - trumpai atšovė.

- O ką malūnas daro?
- Miltus mala, - pridėjo su pasitenkinimu.

- O ne, -atsiliepė kitas mažesnis žiūrovas. Nukreipiau į jį akis ir pasiilenkęs paklausiau:

- Tai ką malūnas daro?
- Grūdus mala, - išdžiūčiai šūktelėjo.

- Teisingai, - pagyriau berniuką.

- Ir tu atsistokį skautukų rikiuotėje. Mums sumanių skautukų reikia!

Daug kas labai atsidėjęs stebėjo ir aptarinėjo palubėse pakabintą šešių pėdų skersmens sklandytuvą. Tai jau skautų darbas, pareikalavęs ne maža triuso ir laiko.

Sesės po salę nešiojo dailiai iš spalvuotų gabalėlių susiūtą užklotą. Jos siūlė už centus pirkti biuletukų, nes šis jų darbas buvo leidžiamas loterijon. Laimingą liko viena sesė. Taip pat labai sėkmingai vyko ir bendra loterija, kurią pravedė skautų rėmėjas St. Keras.

Vilkiukus ir jų mažuosius kandidatus labai domino suspaustu oru šaudymas. Daug kas suko "laimės ratą" ir laimėdavo gražių obuolių.

Kiti rankdarbiai ir spaudos stalas taip pat buvo verti dėmesio.

Tuo tarpu suaugę, tėvai, svečiai ir rėmėjai, apžiūrėję skautų nagingumą, sūsėdo prie užtiestų stalų. Visi jie labai skanėjos šeiminkių pagamintais lietuviškais valgiais bei užkandžiais. Nors ir kuklios valgių kainos papildė skautų bendrą kasą, o paskelbta apyskaita parodė, kad sutelktos lėšos būsiančios panaudotos vasaros stovykloms. L. E-tas

ATSAKOMYBĖS

ATSIPALAVIMAS

Liet. Skautų Sąjungos vienetų iškylose, kelionėse, stovyklose ir kt. gali įvykti nelaimingų atsitikimų, susižalojimų. Dėl to gali būti įvairių gydymosi išlaidų, reikalavimų tam tikrų kompesacijų, nežūturimų draudimų. Tie reikalavimai gali būti nukreipti prieš Skautų Sąjungą.

Todėl vyriausią Sąjungos organai paruošė tam tikrus atsakomybės atsipalaidavimo nuostatus, dokumentus, kurie kiek skiriasi pilnamečiams skautams ir paaugliams, už kuriuos pasirašytų tėvai ar globėjai.

Jie dar reikės suderinti su Kanados potvarkiais ir nuostatais.

Šie reikalai teks mums išsiaiškinti tarpusavyje ir su skautų tėvais.

L. E-tas

Jony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q. Tel. 366-6237

Įvairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION (M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3883

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kt.
- Kiekvienas klientas gali laimėti "Snow-blower"
- Parduodamos "Scorpion" firmos motorinės rogės
- Lengvai pasiekama greitkelio Nr. 40.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street LaSalle, Que. TEL: 366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower

Sav. G. Desrochers

Jetté & Frères

Hydro - Quebec atstovas,

Tik apmokate mėnesinę elektros sąskaitą.

1.75 par mois per month

40 kuris išnuomoja ir įrengia karšto vandens šildymą.

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrengimai. Taip pat gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktorius.

140-2e AVENUE - 366-0330

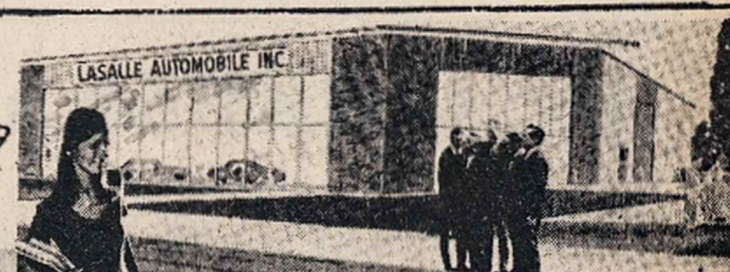
LaSalle

AUTOMOBILE INC.

366-7818

LAURENT DAIGNEAULT
Président

PARDAVIMAS

Imperial - Chrysler - Dodge - Charger
Coronet - Challenger - Swinger - Demon
Camions DODGE Trucks

7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.

Mechanizuotomis priemonėmis įvairius ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės taisymas ir dažymas. Kreiptis: De La Verendrye Blvd.

Tel. 365-3364

PAUKŠČIAI SKAUTŲ DRAUGAI...

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti
įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1972 METAIS

PRADEDANT NUO **US\$ 530**

Išvykimo datos: gegužės 18, 30, birželio 20, 29,
liepos 13, 27, rugpjūčio 10, 24,
rugsėjo 7 d.

Lankoma Maskva, Vilnius, Druskininkai ir Kaunas.

REGISTRUOKITĖS DABAR!

Parūpiname dokumentus Jūsų giminėms iškviešti iš
Lietuvos. Siunčiame siuntinius ir automobilius į
Lietuvą.

Anglų kalba rašykite:

ADRIA TRAVEL SERVICE

4159 ST. LAWRENCE BLVD.
MONTREAL 131, QUE. - CANADA
TEL.: 844-5292 844-5662

BELLAZZI-LAMY INC.

ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai. Izoliacija. Ten-Test.

Masonite, statybinis popieris, cementas,

B. P. išdirbiniai ir visa kt.

7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

CFMB

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.
PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LaSALLE

TEL. 366-7281

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išores taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos
(Lietuviams nuolaida)

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Universal Cleaners & Tailors

B. KIRSTUKAS

239 FOURTH AVENUE
(at Wellington St.)

Tel. 769-2941

Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus
drabužius. Siuvu naujus, pagal užsaky-
mus, vyriškus paltus, kostiumus ir kel-
nes. Aukštos kokybės medžiagos.

Dr. J. Frison, B. Sc., D. C.

Chiropraktikas

1202 St. Joseph Blvd. East
Montreal (kampus de la Roche).

Tel.: 523-3525

Atdara: nuo 9 iki 1 val. ir nuo 4 iki 9 val. vak.

sault-st-marie

MŪSŲ NAUJIENOS

Šiomet turėjome rekor-
dinį kiekį sniego, kurio,
atrodo, dar greit neatsi-
kratysime.

Kovo 19 d. iš Manitou-
wadge atvykęs kun. Aug.
Sabas atlaikė priešvėlyki-
nes rekolekcijas. Aplankė
keletą tautiečių.

P. Vainučių dukra ba-
landžio 8 d. išteka už italų
kilmės jaunikačio.

P. Gasparienė, padeda-
ma artimesnių šeimos
draugių, surengė jaunajai
šauņų priešvestuvinių po-
būvį. P-lė Vainutyte, bai-
gusi gailastingųjų seserų
mokyklą, dirba vietos li-
goninėje. Linkime jai lai-
mės naujuose keliuose.

Cambrian college poli-
tinių mokslų dėstytojas V.
Pūdymaitis po susikom-
plikavusios operacijos,
sugrįžo iš ligoninės ir
sveiksta namuose.

Laikas bėga visur, bėga
ir pas mus. Rodos, nese-
niai atvykom į šį kraštą
pajėgūs, pilni energijos ir
jauni. Šiandien einant "Ka-
ralienės" gatve, dažnai
sutiksi pensininką tautietį.
Laisvalaikiui praleisti nė-
ra nei sąlygų, nei vietos.
Nenuostabu, kad nemaža

dalis, dar neišėję į pensi-
ją, planuoja apleisti šį
kampelį.

Pagrindinėj mūsų mies-
to įmonėj "Algoma Steel"
šiomet baigiasi darbo su-
tartis. Spėliojama, kad dėl
naujos sutarties teks
abiem pusėm gerai pako-
voti, nes unijos reikalavi-
mai gana "riebūs".

T, E, K.

Tiktai nuo kovo 11 iki balandžio 17 d.

Income Tax - PRANAS TAUTKUS,

(buvęs mokytojas)

turi daug prityrimo užpildyti įvairias INCOME TAX
blankas. Kreiptis asmeniškai arba telefonu skam-
binti tik tai šiomis dienomis:

ŠEŠTADIENIAIS nuo 1 iki 5 val.
p.p. T. Laurinaičio Photo Studio,
1920 Frontenac St., Montreal, P.Q.
Tel. 525-8971

SEKMADIENIAIS nuo 1 iki 5 val.
p.p. Ant. Matulio bute,
7686 Edward St., La Salle, P.Q.
Tel. 366-3805

Be to, jis užpildo pensijų,
emigracijos ir kitokias
blankas.

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODI SKELBDAMAS,
JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS
GYVENIMO. KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGAR-
SĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ AP-
SAKYMŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEI-
SINIŲ PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$7.00

KELEIVIO 1971 m. kalendorius \$1.50

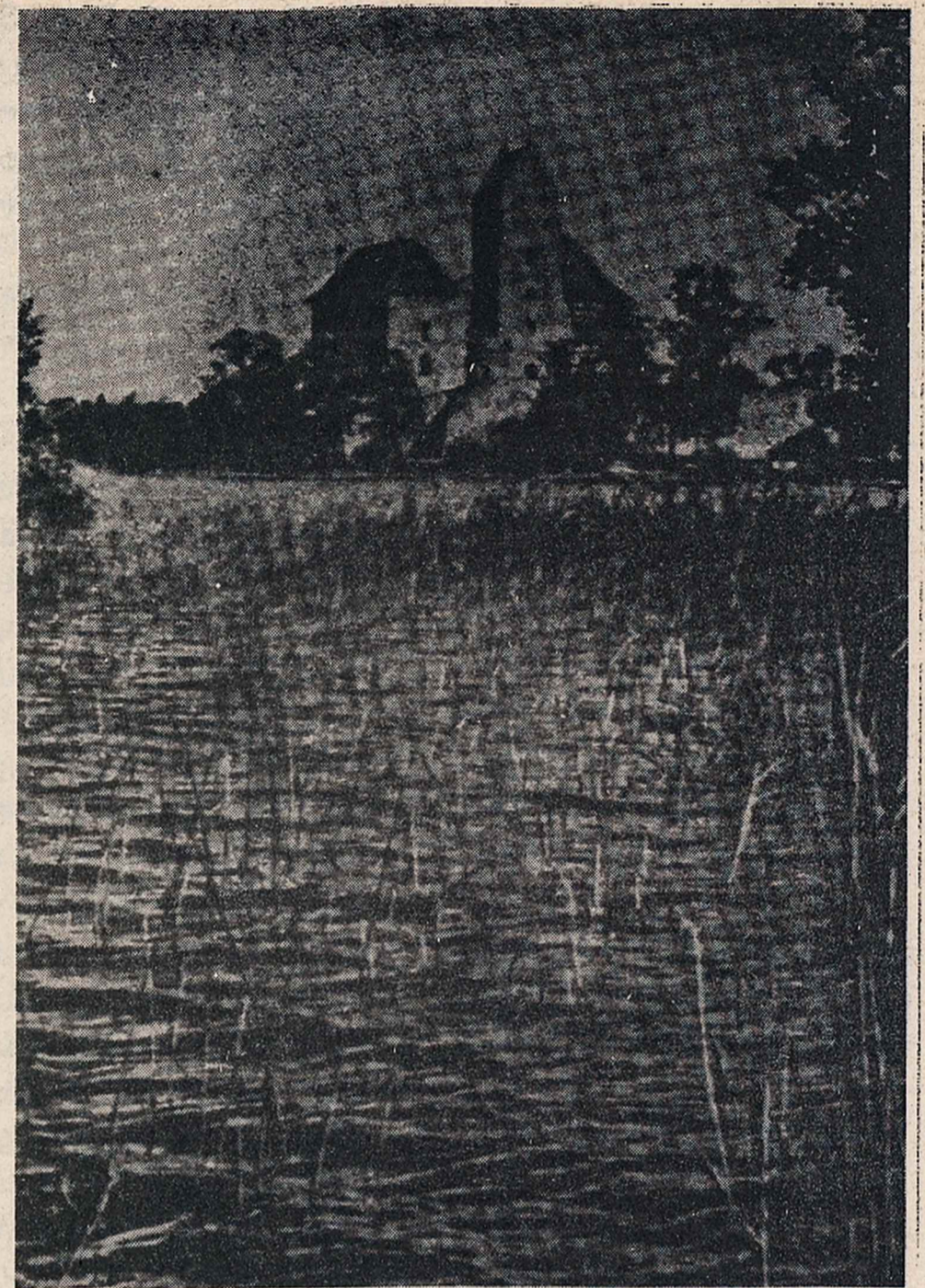
636 EAST BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS. 02127

ATITAIŠYMAS

Prašau atitaisyti klaidą,
kuri tilpo NL nr. 1288, ko-
vo 15, 15 puslapyje - Gin-
tariečiai Joninėse.

Ten turi būti pažymėta,
kad skautų rėmėjų komi-
teto pirm. yra A. Šetikas,
o P. Polgrimas yra sekre-
toriumi. P. Polgrimas

Restauruoti Trakų pilis.

st.catharines

NEMUNAS ruošia pirmą
savo vakarą balandžio 29
dieną Slovakų salėje.
Tikslas pasidaryti kiek pi-
nigo, nes ansamblis dirba
labai atsidėjęs, nariai iš-
simėtę po visą Niagaros
pusiasalį ir Bufalo ir tas
darbas reikalauja nemažai
išlaidų. Mecenatai ir gar-
bės nariai yra daug suau-
koję, bet jų laukiame dau-
giau.

S. Šetkus pagamino Ne-
muno veiklos vitriną, ku-
rioje surašomi visi auko-
tojai.

Įvyko Nemuno valdybos
persitvarkymas. Petras
Balsas vadovavo iki šiol.
Dabar išrinktas Jonas
Lianga. Susirinkimas pra-
ėjo labai gražiai, tačiau
buvo priekaištų dėl išlai-
dų. Įdomu, kodėl negalime
opesnius klausimus spres-
ti malonioje dvasioje ir
švelnioje formoje? Kor.

st.catharines

STIPRI JĖGA

Tai Edvardas Gudaitis. Profesija – mokytojas. Jis dirba ir mokykloje ir lituanistiniuose kursuose. O dabar perėmė skautų vietininkiją šiame krašte ir jaudalyvavo Šv. Kazimiero šventės iškilmingoje skautų sueigoje. Ta proga skautai davė gražią programą, o po to buvo labai turtinga mūgė. Naujas vietininkas priėmė naujų skautų priesaiką. Kor.

toronto

VI. Putvio šaulių kuopos 5 d., 3 v. p. p. Šv. Jono Kr. parapijos salėje turėjo metinį visuotinį susirinkimą. Jį atidarė pirm. garbės šaulys St. Jokubaitis, kuris po trumpos įžangos, pakvietė visus susikaupimo minute pagerbti

prieš 43 metus mirusį S-gos įkūrėją-kuopos šefą – VI. Putvį, praeitais metais mirusį šaulį R. Benotą ir žuvusius už laisvę šaulius.

Svarstant dienotvarkės punktus, ilgesnį pranešimą padarė kuopos pirm., iš kurio paaiškėjo, kad esamose sąlygose daug padaryta. Kuopos pirm. priėmė naujų šaulių priesaiką, įteikė trofėjas šauliams-jauniams: D. Jokubaitiui ir R. Daugėlai, dalyvavusiems šaudymo varžybose. Buvo pagerbta darbšti šaulių Z. ir P. Jonikų šeima. Sesei, moterų vadovei, įteiktas kuopos padėkos lapas; o broliui, k. vicepirm., prisegtas "Šaulių Žvaigždės" medalis už nuopelnus šaulių s-gai.

Susirinkimas baigtas T. himnu.

Gerai pirmininkavo M. Petrulis, sekr. P. Gulbinskas.

Po to sekė užkandžiai su kava.

Buvo pagerbti šauliai veteranai, išbuvę s-goje nemažiau 40 metų. Jlems moterų vadovė prisegė po gėlę ir pasodino prie garbės stalo. Šaulių rinktinės padėkos lapais buvo pagerbti šie šauliai veteranai: garbės š. Elzė Jankutė, M. Valiulienė, E. Dambrauskienė, K. Priščeponkienė, savanoriai-kūrėjai V. Kazlauskas, St. Banelis, šauliai: M. Petrulis, J. Priščeponka, J. Jankaitis, V. Bačėnas, Vyčio Kryžiaus kav. garbės šaulys J. Pereikšaitis ir sesė Butienė. Paskutinieji du pagerbime nedalyvavo – atostogauja.

Taip pat buvo pagerbti: svečias, sav.-kūrėjas Juozapavičius, Toronto sk. pirm., dviejų Vyčio Kr. kav. A. Paciūnas ir veiklus šaulys, sav.-kūrėjas V. Štreitas. Vaisių metu kalbėjo M. Valiulienė ir J. Jankaitis.

Kuopos valdyba dėkoja garbės šauliui kun. P. Ažubaliui už leidimą naudotis sale, ir šaulėms: M. Jonikienei, M. Jokubaitienei, R. Daugelienei, Adomavičienei ir kitoms kuopos sesėms prisidėjusioms prie darbo ir užkandžių.

Šaulys

"Eik čia, mano mažyte"

Skulpt. DAGYS

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

5½% už depozitus
6% už šėrus (numatoma)
6% už taupymo s-tas
6¼% už 1 m. term. dep.
6½% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas
8¼% už mortgičius

Kapitalas virš keturių milijonų dolerių

ASMENINES PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaujų dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta)

BŪSTLINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

ĮVAIRŲ SIUNTINIAI IR DOVANOS

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be maito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiamie piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialioje krautuvėse.

Norint pasiūsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Stunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ
ĮSTAIGA

Baltic Exporting Co. 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALUZA

PRANEŠIMAS

Toronto Lietuvių Akademikų draugija ruošia simpoziumą balandžio 22 d. 8 val. vak. Prisikėlimo parapijos salėje. Bus nagrinėjami gauti rezultatai apie anketą, kurią Draugija išsiuntinėjo Toronto lietuvių studentams bei filisteriams 1970 metais. Tos anketos tikslas buvo susipažinti ir išgirsti studentų bei filisterių nuomonę ir supratimą apie tautybę ir lietuviybės supratimo klausimą.

Bendrą anketos apžvalgą padarys Sofija Butkevičienė. Po to seks simpoziumas, kurio moderatorių bus Eugenijus Girdauskas.

Nariai: Gabija Juozapavičiūtė, Algis Čepas, Antonija Petruilienė, Algimantas Banelis.

Visi kviečiami dalyvauti, o ypač tie, kurie gavo anketą ir Torontoliet. visuomenė, kuri domisi šiais klausimais.

hamilton

DARBOSUTARTIS

Tarp plieno gamyklos Stelco ir dirbančiųjų senoji sutartis baigiasi liepos 31 d. Dėl naujos sutarties pasitarimai prasidės apie balandžio vidurį.

Unijos reikalavimai firmai jau įteikti raštu. Darbininkai reikalauja atlyginimą pakelti \$1.20 valandai trijų metų laikotarpyje ir dar 1 dol. įvairiems pagerinimams, kaip pensijų, nedarbo, ligų fondams ir pan. Pateikta eilė ir nepiniginų reikalavimų. Darbar minimalus atlyginimas — \$3.06 valandai.

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais 10 — 5 v. p.p.
antradieniais 10 — 5 v. p.p.
trečiadieniais 10 — 5 v. p.p.
ketvirtadieniais 10 — 5 v. p.p.
penktadieniais 10 — 7 v. vak.
šeštadieniais 9 — 12 v. p.p.
Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais "Talka" uždaryta.

Mokame už:

depozitus 5%
šėrus ir sutaupas 6%
už vienu metų terminuotus indėlius 6½%
ir virš \$10.0000 - 3 metams 7%
Duodame:
asmenines paskolas iš 10%
nekiln. turto paskolas iš 8½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$2,800,000

APIE RAMOVĖNŲ SUSIRINKIMĄ

TŽ 10 nr. iš Hamiltono tilpo žinutė apie Veteranų Sąjungos "Ramovės" sk. narių metinį susirinkimą. Žinutėje išibrovė netikslumų. Kor. J. P. rašo, jog buvusiai v-bai atsistatydinus, nauja valdyba neišrinkta, nes trūko kandidatų. Tiesa, s-mas nutarė rinkti visai naują v-bą per tam reikalui išrinktą komisiją, nes iš praktikos žinoma, kad korespondenciniu būdu renkama v-ba duodavo geresnių rezultatų. Susirinkime dalyvavo 16 ramovėnų.

Kitoj vietoj skaitome, jog susirinkimas nutarė paminėti sk. veiklos dešimtmetį 1973 m. vasario 16 išvakarėse. Šis klausimas paliktas spręsti naujai renkamai v-bai.

Ramovėnai ne kartą reiškė pageldavimą Kariuomenės šventę jungti su istoriniais ar šiaip lietuviškame gyvenime didesnės reikšmės įvykiais – Klaipėdos krašto atvadavimas, Vilniaus Diena ir kt. Skyriaus valdybai pla-

nuojant veiklą reikėtų į tai atsižvelgti ir šventės rengimo programą įvairinti.

Mažesnėse kolonijose, kai kur, Ramovėnų skyriai sudaro komitetus Kariuomenės šventei ruošti. Pakviečia į talką kitų artimesnių organizacijų atstovus. Tokiai, bendromis jėgomis suruoštai šventei paprastai ir platesnioji visuomenė rodo didesnę pritarimą. Pavyzdys sektinas. E. R.

PAGEIDAVIMAS KORESPONDENTAMS

Jei ne "profesionalai" korespondentai, tai, turbūt, mažai kas ir žinotų, kad Hamiltone yra kas lietuviško. Gerai, kad yra pasišventėlių plunksnai ir tuo keliu palaiko informaciją su viso pasaulio lietuviams išelviais. Yra miela skaityti iš tolimesnių kolonijų apie lietuviškos veiklos reikalus bei gražius darbus mūsų tautos labui.

Tačiau "nėra namų be dūmų". Visą nuotaiką la sugadina, kai randi korespondentą, per jėgą save reklamuojantį. Labai miela, jei kas kitas iškelia asmenis nuopelnus, bet pačiam save kelti net pilną pavardę išidėjus ir pasirašyti slapyvardžiu, atro-

Hamiltono tautinių šokių grupė Gyvataras

do labai pigu.

Nesu priešingas slapyvardžiams, nes mūsų darbais yra sekami raudonųjų, tačiau apie savo paties nuopelnus rašant yra labai nekorektiška pasirašyti slapyvardžiu. Tikras spaudos darbuotojas, to niekad nepadarys.

Norėtusi paprašyti visų korespondentų dar vienos minties: rašyti spaudai tikrus - nuogus faktus apie meninius vienetus, kultūrines grupes ar pavienius

asmenis bei šeimas, naudojant per daug bereikalingų perlų. Gal tas gerai tolimesnėm vietovėm, bet keista skaityti spaudoje savo kolonijos perdėtą gyrimą, kuris ne visai sutinka su faktais. Teisinga kritika ir objektyvūs faktai daugiau patarnaus lietuviškumui, nei perdėtos pagyros, ypač pačiam sau.

V. K.

KONCERTAS HAMILTONE

Aušros Vartų ir Rochesterio chorai pasirodys balandžio 15 d. Lietuvių parapijos salėje. *)

Mums tie chorai yra dar ir tuo svarbūs, kad jie ir vienas ir kitas, kada tik reikia - mus aplanko. Iš viso, Hamiltonas mums visada padeda, ar tai choru, ar "Aukuru", ar "Gyvataru". Taigi, atsilyginkime ir mes jiems. Kor.

MONTREALIO LK MIN- DAUGO ŠAULIŲ KUOPOS SUSIRINKIMAS

Įvykęs kovo 6 d. AV par. salėje, praėjo darniai, šauliškoje nuotaikoje.

Susirinkimą atidarė v. pirm. Ig. Petrauskas. Rimtės minute buvo pagerbti kuopos mirusieji nariai.

Į dienos prezidiumą pakviesta šauliai: St. Barauskas - pirmininkauti, A. Mylė - sekretoriauti. Buvo priimtas praeito susirinkimo protokolas be pataisų.

Praėjusių metų veiklos pranešimus padarė Ig. Petrauskas, šaudymo vadovas B. Kasperavičius, išdininkas kun. K. Raudeliūnas, moterų skyriaus M. Grinkuvienė, revizijos kom. pirm. J. Jurgutis ir

garbės teismo - Stp. Kešgaila.

Paaiškėjo, kad nežiūrint sumažėjusio narių skaičiaus, kuopa, kiek sąlygos leido, - penkiolikos metų sukakties ženkle, buvo darbšti: suruoštas 15 metų sukakties minėjimas ir Kanados Šaulių Rinktinės suvažiavimas, suruoštos kelios gegužinės, dalyvauta šaudymo varžybose, k. scenos mėgėjų grupė pastatė du vaidinimus: "Teodalinda" ir "Partizanų motina". Surengtas Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Į kuopą per metus įstojo trys nariai. Naujai į kuopos garbės narius pakelti kun. L. Zaremba ir J. Jurgutis.

Nauju kuopos valdybos pirmininku, kitiems trims kandidatams atsisakius, aklamacijos būdu perrinktas Stasys Barauskas.

Į kuopos v-bai išrinkti ir pareigomis pasiskirstė: V. Sušinskas - I vicepirm.,

parengimų vad., St. Reutas - II vicepirm., Br. Bagdžiūnas - Ižd., J. Bulota - sekretorius, B. Kasperavičius - šaudymo vad., R. Sušinskaitė - jaunimo reikalams, J. Šiaučiulis - informacijai ir J. Jukonienė - valdybos nare.

Į revizijos k-ją: Ig. Petrauskas - pirm., A. Vazalinskas ir R. Simaniukštis.

Į garbės teismą: Stp. Kešgaila, kun. L. Zaremba ir J. Jurgutis.

Posusirinkimo visi dalyviai buvo pavaišinti sesių šaulių skaniais užkandžiais ir kava.

Naujai kuopos valdybai linkėtina šauliško darnumo ir kūrybingumo.

J. Šiaučiulis

● Balandžio 4 d. rytą, Montrealy, Kubos prekybos misijoje, 12 aukšte, sprogo galinga bomba, užmušdama vieną kubietį.

Nuostoliai dideli.

BLOGOS ŽINIOS...

Iš Montrealio miesto savivaldybės mus pasiekia nedžiuginančios žinios. Montrealio ekzekutyvo pirmininkas M. Nidding, susirūpinęs miesto samatos subalansavimu, išpėja montrealiečius per radio, kad gali tekti pakelti mokesčius nekilnojamam turui ir bizniui. Esą, stengiamasi kiek galint sumažinti miesto išlaidas, bet visvien, turbūt neužteks. M. Nidding pesimistiniai pasisako, kad, esą, būtų stebuklas, jei pavyktų suvesti ir paskelbti balandžio 24-25 dienomis 1972-73 m. biudžetą be mokesčių pakėlimo.

Kažin, ar tai neturi ryšio su pasiruošimais 1976 m. olimpiadai Montrealyje. Jaudabar girdime apie višokias komisijas, delegacijų važinėjimus po užsienį. Turbūt iš kur nors tie pinigai imami padengti iš-

laidom? Nors Montrealio burmistras J. Drapeau savo laiku pranešė, kad montrealiečiams 1967 metų olimpiada nekainuos nei cento!

- Aušros Vartų choro oktetas, vadovaujamas A. Keblio, balandžio 8 koncertuos Baltimorėje, Md. Koncertą ruošia L. Bendr. skyrius.

- Pranciškonas poetas Leonardas Andriekus, turėjęs Toronte rekolekcijas, lankėsi Montrealyje. Svečiavosi pas Šv. Kazimiero parap. kleboną dr. F. Jucevičių ir aplankė savo draugus bei pažįstamus.

- Brikių šeima Velykų šventes praleido Amerikoje pas gimines.

- Serga ir gydosiuose: B. Žemaitienė ir Taruškienė. Turėjusi sunkią operaciją baigia sveikti namuose A. Kruelskienė.

montreal

VELYKOS MONTREALYJE

- Ankstį rytą Aušros V. bažnyčioje rezurekcijos apeigos buvo labai iškilmingos.

Linksmi, pakilia nuotaka, giedant parapijos chorui ir visiems susirinkusiems parapijiečiams tradicinę "Linksmą dieną mums nušvito", klebonas L. Zaremba su palyda iškilmingai žygiavo nešdamas monstranciją bažnyčios takais, kuriuos barstė gėlių žiedais baltai pasipuošusios mažos, gražios lietuvaitės.

Jam lietuviškai celebruojant iškilmingas šv. Mišias, giedojo mūsų puikus parapijos choras, vadovaujamas A. Keblio.

Diriguojant M. D. Roch ir vargonaujant M. A. Roch, choras gerai susirepetavęs, tikslia intonacija, puikiai skambančiais balsais (nors buvo ir labai ankstyvas rytas) pagiedojo:

Glorija ir Laudamus Te-Vivaldi, Šventas - Schubert, Šlovė Tau - Beiner ir nemirštama Hendel kurinį - Aleliuja.

Klebonas savo ir visų kunigų vardu pasveikinęs parapijiečius šv. Velykomis, pasakė labai reikšmingą didžiai Velykų šventei pamokslą.

Po pamaldų, išėję iš bažnyčios montrealiečiai džiaugsmingai sveikinosi, bučiavosi, linkėdami vieni kitlem sveikatos, džiaugsmingų ir linksmų Velykų švenčių.

Tačiau mūsų džiaugsmą temdė ankstyvo ryto oras, kuris nesiderino su visų giedria nuotaka, nes snigo ir buvo šalta ilgiau būti ore besisveikinant su draugais.

Po pamaldų AV salėje klebonas L. Zaremba su ruošė priėmimą choro vadovams, chorui ir draugams. E. Kardelienė

● Povilo Petronio motina, sulaukusi 90 m. amžiaus, mirė Lietuvoje.

● Genei ir Juliui Oscilams, jų dukterų iniciatyva, buvo suruošta jų vedybų 25 metų sukakties paminėjimas. Atšventę šią sukaktį išvyko trumpam laikui į Floridą.

● Albino Ptašinsko žmona, Algio ir Vito mama, buvo susirgusi ir gulėjo ligoninėje.

● Algis Bačėnas susirgęs ir buvo operuotas Royal Victoria ligoninėje. J; aplankė jo tėvas Vladas Bačėnas iš Toronto, Ont.

● Marija Žižienė buvo išvykusi į Toronto aplankyti motiną, seseris ir dėdę A. Kauną, atvykusi iš New Yorko.

● Filija Petronytė, ištekėjusi už K. Jakūbėno Ročesteryje, N. Y., su vyru atsikėlė gyventi pas tėvus į La Salle. Abu gavo gerus darbus Montrealyje.

● St. Virbalas, jau ilgesnės ligos kankinamas, guli žydų ligoninėje. (Jewish Convalescence Hospital).

● Bulota Julius su seima iš New Jersey lankėsi Montrealyje pas brolių Juozą ir jo šeimą. Dalyvavo Arvydo ir Ramunės Bulotų pirmagimio sūnaus krikštynose per Velykų šventes.

● Antanas ir Sofija Viliamai Velykų švenčių proga buvo išvykę pas sūnų Joną ir marčią į Loncon, Ont.

● Kazimiera Jokubauskienė buvo išvykusi į Floridą.

-Rasimavičiūtėl-Omie- nei balandžio 16 ruošiamas "baby shower".

PERKU VARTOTĄ AUTO - MAŠINĄ. Skambinti 663-3000.

REIKALINGA MOTERIS 3 ir 6 m. amžiaus vaikų priežiūrai. Sąlygos geros, skambinti prieš pietus arba sekmdienį tel. 366-8259.

ISIDĖMĖTINAS IŠRADIMAS

Geriausia Amerikoje ir Europoje "JIB Haarpflege-Lotion" preparatas sulaiko plaukų slinkimą, naikina pleiskaną, pašalina niežėjimą, plaukų skilimą, stiprina plaukų šaknis, padeda atgauti natūralią plaukų spalvą. JIB vartodami nebūsite nei žili, nei pliki 100%. Irašyti vaistinių RED BLUE knygoje. JIB Medicine Lq. 8 uncijos 16 savaičių \$6.00. Pinigus siųsti mūsų atstovybei: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ontario, Canada arba J. I. B. Laboratory 1437 So. 49th. Ave., Cicero, Illinois 60650, U. S. A.

TEL. BUS.: 722-3545
RES.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ IR GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA KVIEČIA VISUS ATVYKTI
I TRADICINĘ

margučių vakarienę,

kuri įvyks balandžio 8 d. 7 val. vakaro parapijos salėje.

GROS GERAS ORKESTRAS, BUS GERA VAKARIENĖ,
ŠOKIAI, LOTERIJA IR MARGUČIŲ PREMIJAVIMAS.

Įėjimas 3 dol.

Parapijos komitetas

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Agentūrą veikia nuo 1945 m.

Komercinio, privataus turto, automobilių,
atsakomybės, gyvybės draudimas

L. Š. S. T. NERINGOS JŪRŲ ŠAULIŲ KUOPA MONTREALYJE
JUS MALONIAI KVIEČIA DALYVAUTI
KUOPOS VĒLIAVOS ŠVENTINIMO
IŠKILMINGAME

pobūvyje - baliuje,

kuris įvyks balandžio 15 d. Aušros Vartų parapijos salėje,

1465 De Seve Street, Montreal.

Programoje: 1. 6 val. vak. akademinė dalis
2. 8 val. vak. meninė dalis (išpildo A.V. choro vyrų oktetas)
3. Banketas, kuriame gros geras orkestras, bus šilta vakarienė,
baras, turtinga loterija ir t.t.

Įėjimas 4 dol. jaunimui 1,50 dol.

Neringos jūrų šaulių kuopa

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.

Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas 5.0%
Taupomasis s-tas 6.0%
Term. ind. 1 metams 6.25%
Term. ind. 2 metams 6.5%
Term. ind. 3 metams 6.75%

DUODA PASKOLAS:

Asmenines 8.5%
Nekiln. turto 8.5%
Čekių kredito 9.0%
Investacines nuo 9% iki 12%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.
Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmdieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 valandos. 3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 v. ir vakarais — pirm., trečiad. ir penktad. nuo 7 iki 9 v. Sekmdieniais nedirbama vasarą nuo birželio mėnesio 15 dienos iki rugsėjo mėnesio 15 dienos ir per visus ilguosius savaitgalius.